

Cesti Spordileht

1923. Jõulu album

Võõrastemaja ja restoraan

K * U * L * D L * Ô * V * I

Tallinnas, Harju tän. 40

Kõnetraadid 3-36 ja 18-40.

EESTI SPORDILEHT

JATKAB 1924. AASTAL ENDISELT OMA ILMUMIST. TELLIMISHINNAD ON SAMUTI ENDISED: AASTAS 500 MARKA, POOLES AASTAS 275 MARKA JA KUUS 50 MARKA.

TELLIMISTE VASTUVÕTMINE 1924. AASTA PÄÄLE ON AVATUD KÕIGIS KODUMAA POSTKONTORITES JA SPORDILEHE ABITALITUSTES.

ÄRGU JÄTKU ÜKSKI SPORTLANE EGA SPORDISÖBER TELLIMATA ENESELE AINSAT SPORTLASTE HÄÄLEKANDJAT OLÜMPIAADI AASTAKS. AINULT SPORDILEHESES LEIAB OLÜMPIAAD TÄIELIKKU KÄSITUST JA ARVUSTUST.

G. F. BELJAGIN'I

TEE

HIINAST
IMPORTEERITUD,
KÕRGES HÄÄDUSES,
AROOMILINE.

KAUBANDUSKONTOR
G. F. BELJAGIN, TALLINN.
VANA TURG 1. TEL: 4-81.

KIVITRÜKK, LIHT- JA VÄRVITRÜKK
KIRJABLANKETID, ÜMBRIKUD, ÄRIKAAR-
DID, REKLAAMPLAKAADID, ETIKETID JNE.
VALMISTAB MAITSERIKKALT, PUHTALT,
KIIRELT JA MÕÕDUKATE HINDADEGA

GRAAFIKA ÜHING „ARS“

TALLINN, S. BROOKUSMÄGI 7

KÕNETRAAT 28—54.

Eesti Jalgpalli Liit.

Asemikkude kogu korraline

koosolek

on pühapäeval, 20 jaanuaril 1924 a.

Tallinnas, Gonsiori t. 4, kell 11 e. l.

Liidu juhatus.

Oesterreichische Waffenfabriks-Gesellschaft

„Steyr“

Kõige kohasem sõiduauto Eesti teedel. 1922 ja 1923 a. Eesti Autoomanikkude klubi võidusõidu võitja.

Peale selle võitnud: I klassi-sõidu eriauhind (kuld plaat) Eesti Autoomanikkude klubi poolt. H-ra Raudsepp'a rändav auhind. H-ra Ivanoffi rändav auhind.

„Steyr“

võitis parima ajaga Austria-Ungari paremusvõidusõidu 11—16 juunil 1923 (maa pikkus umbes 2000 klm.) ja lõi teiste vabrikute autosi nagu: Austro-Daimler, Mercedes, Austro-Fiat, Fiat, Opel, Adler j.n.e. „Steyr“ võitis peale selle veel 10 eriauhinda, 4 kuld plaati, 2 bronks plaati ja võitis teisi kaugelt paremuspunktitega 79,3 ja näitas parimat kiiruse katset.

Peaesitaja Eestis:

A.-S. W. Schneider & Ko.

Tallinn, Estonia puistee 19.

Telegr. aadr. Walschneider.

—

Telefonid: 401, 18-42. Tehn. osak: 26-34.

EESTI SPORDILEHT

VASTUTAV TOIMETAJA HARALD TAMMER.

TOIMETUSE LIIKMED: LEOPOLD TÕN SON, WILLIAM FISKAR JA JOHANNES KAUBA.

VÄLJÄÄNDJA EESTI SPORDI KESKLIIT.

TELLIMISHIND:

TERVE AASTA PÄÄLE 500 MK.
1/2 " " " 275 " "
1 KUU PÄÄLE . . . 50 " "
ÜKSIKNUMMER 30 " "
VÄLJAMAALE POOLE KALLIM.

TOIMETUS JA TALITUS:

TALLINN, GONSIORI TÄN. 4.
KÕNETRAAT 700, POSTKAST 70.
—
EESTI SPORDILEHT
ilmub 1ga
15-daks ja 30-daks kuupäevaks.

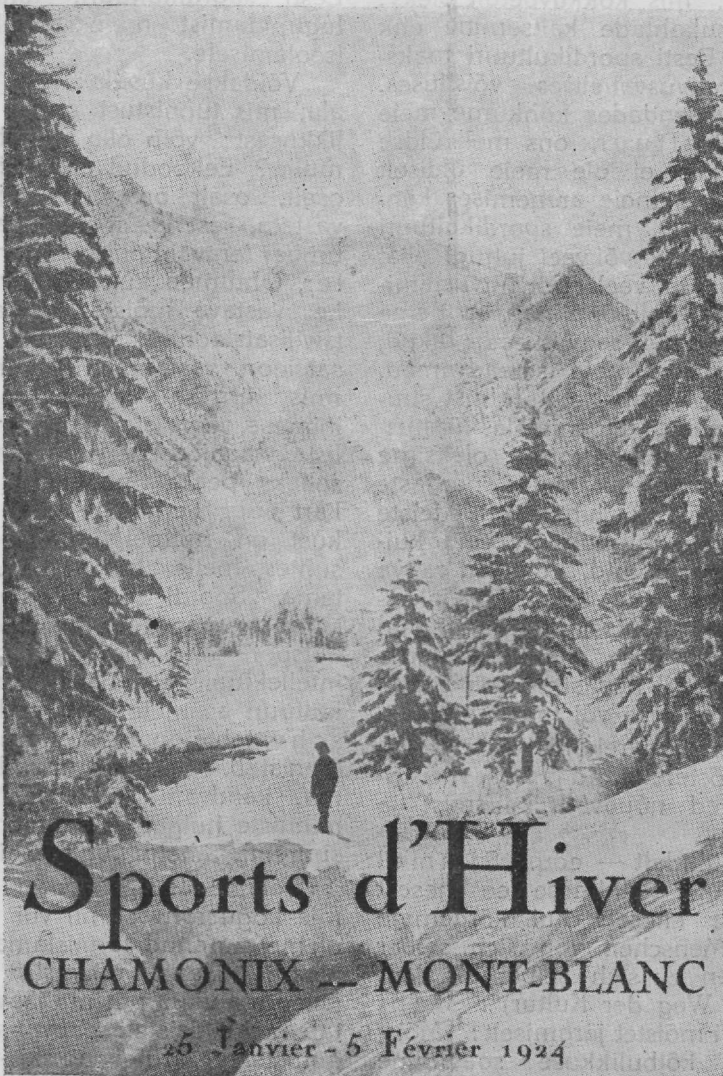
KUULUTUSTE HINNAD:

TEKSTI EES . . . LHK. 6.000 MK.
TEKSTIS . . . " 8.000 " "
TEKSTI JÄREL. " 4.000 " "
LEHEKÕLJE OSAD HINNATAKSE
VASTAVALT NENDE
SUURUSELE.

Nõ. 20—22.

Reedel, 21. detsembril 1923 a.

IV. aastakäik.

Sports d'Hiver
CHAMONIX — MONT-BLANC

25 Janvier - 5 Février 1924

Chamonix Mont-Blanci jalal, kus 25. jaanuarist kuni 5. veebruarini Pariisi olümpiaadi talvemängusid peetakse. Äratõmme talvemängude reklaamplakaadist.

Pariisi olümpiaad — katseproov meie kultuurilisele arengule.

Olümpiaad on ukse ees. Kui meie Antverpeni ja Göteborgigi vastu vaatasime külma rahuga, naiivses lootuses hää õnne pääle kuidagi ikka midagi saavutada ja tähelpanu äratada, Euroopale oma olemasolu teatavaks teha ja pilku meie poole pöörama sundida, on olud meie ja välisilma vahel Pariisi olümpiaadiks muutunud ja annavad põhjust ärevust tunda. Meie oleme oma lähidama sihi — Eesti tutvustamise — saavutanud, oleme enam-vähem tuttavaks saanud, nüüd seisame järgmise staadiumi lävel, mis kokkuvõetult oleks: saavutatud seisukohtade kaitsemine ehk teiste sõnadega Eesti spordikultuuri maksmapanemine rahvusvahelises võistluses. Sarnast mõtet väljendades kohkume meie ise: „Spordikultuur, ons meil üldse spordikultuuri, kas ei ole meie üldiselt kultuurivaesed, kes meie arenemises kängunud tundume; ei, meie spordikultuuri maksmapanemisest ei või veel juttugi olla, meie peame esialgu veel endi tutvustamisega leppima ja teistelt õppima“, kahtleme vast endamisi. Kuid saavutused, faktid, sunnivad, kohustavad meid iseteadvamad, täiskasvanumad olema, vastutahtmist suurematele avaldustele, julgematele käsitustele asuma. Vastasel korral oleksime sunnitud tõendama, et meie sportlaste mitmekordsed võidud juhulised, teiste paremate sportlaste puudumisel vaid kuidagi võimalikud on olnud, et need rahva tusedast edasirühkimise tungist väljakasvanud ei ole ja neil sisemine kandejõud puudub. Meie oleksime sunnitud eitama oma spordi progressi, peaksime tunnistama oma paigaltammumist või tagasiminekut.

Meie käes on ilmarekord kümnevõistluses, mitmed tõsterekordid ja hulk meistri-nimesid — need nõuavad kaitsemist ja edasiviimist.

Kultuur on lühidalt — edu. Simmel defineerib kultuuri: „Inimese tee enesest kui madalamast enesele kui kõrgemale (Der Weg des Menschen von sich selber als dem niederen zu sich selber als dem höheren ist der Weg der Kultur)“. Kant laiendab kultuuri mõistet järgmiselt: „Mõistulise olevuse kõlbulikkuse soetamine igasugusteks eesmärkideks üldse (Die Hervorbringung der Tauglichkeit eines vernünftigen Wesens zu beliebigen Zwecken überhaupt ist die Kultur)“. Kui meie

sõna spordikultuur tarvitame, siis mitte sportlise erioskuse, vaid enam kitsama, spetsiifilise kultuurimõiste tähendusena, mis loomulikult üldkultuuri lahutamatu osa ja temasse juurdub. Sportline erioskus ja spordikultuur on sagedasti kaks lahkuminevat asja. Sportlist erioskust, oleme mõnel eelpool toodud juhusel näidanud, Pariisi olümpiaadil tuleb meil endi spordikultuuri, hingelist küpsust endi seisukohtade kaitsemisel näidata.

Püüdes tunnistama sundida Euroopat Eesti spordikultuuri, tähendab nõutada lugupidamist meie tervele kultuurilisele iseolemisele.

Võidakse küsida: Kas on sport üldse ala, mis tunnistust annab rahva kultuurlikkusest; võib olla annab ta vastupidise mulje? Eeltoodud definitsioon vastab seda osalt, osalt on teda võimata otsekohe vastata, sest keegi ei suuda kultuuri mõiste ümber teravaid piirjooni tõmmata. Spengler, Öhtumaa kultuuri hävinemise prohvet, kes vastava mõiste lahutab kultuuriks ja tsivilisatsiooniks, ütleb et sport on tsivilisatsioon vastandina gümnaastikale, tardumus, surm, — tegevus, mis sihitud ei ole inimese väärtuste rikastamiseks, vaid väliste tagajärgede saavutamiseks. Kuid selleks peab Spengler ka meie kunsti, l'art pour l'art. Spengleri väidete ekslikkust on mitmel pool tõendatud, spordi suhtes meile tuntud Dr. Risse poolt tema „Spordi sotsioloogias“, kes väidab, et sport uue tuleviku kultuuri sünnitaja, aluspõhi on, mis küll praeguse madala intellektualismi hävitab, kuid uue kõrgema kultuuri asemele toob, mille piire Nietzsche, tahtejõu apostel, oma „Zarathustras“ joonistab. Sellega omandab sport suurema, kandvama tähtsuse üldse kultuurinähtuste hulgas ja sunnib spordisaavutusi suurema tähelpanuga jälgima.

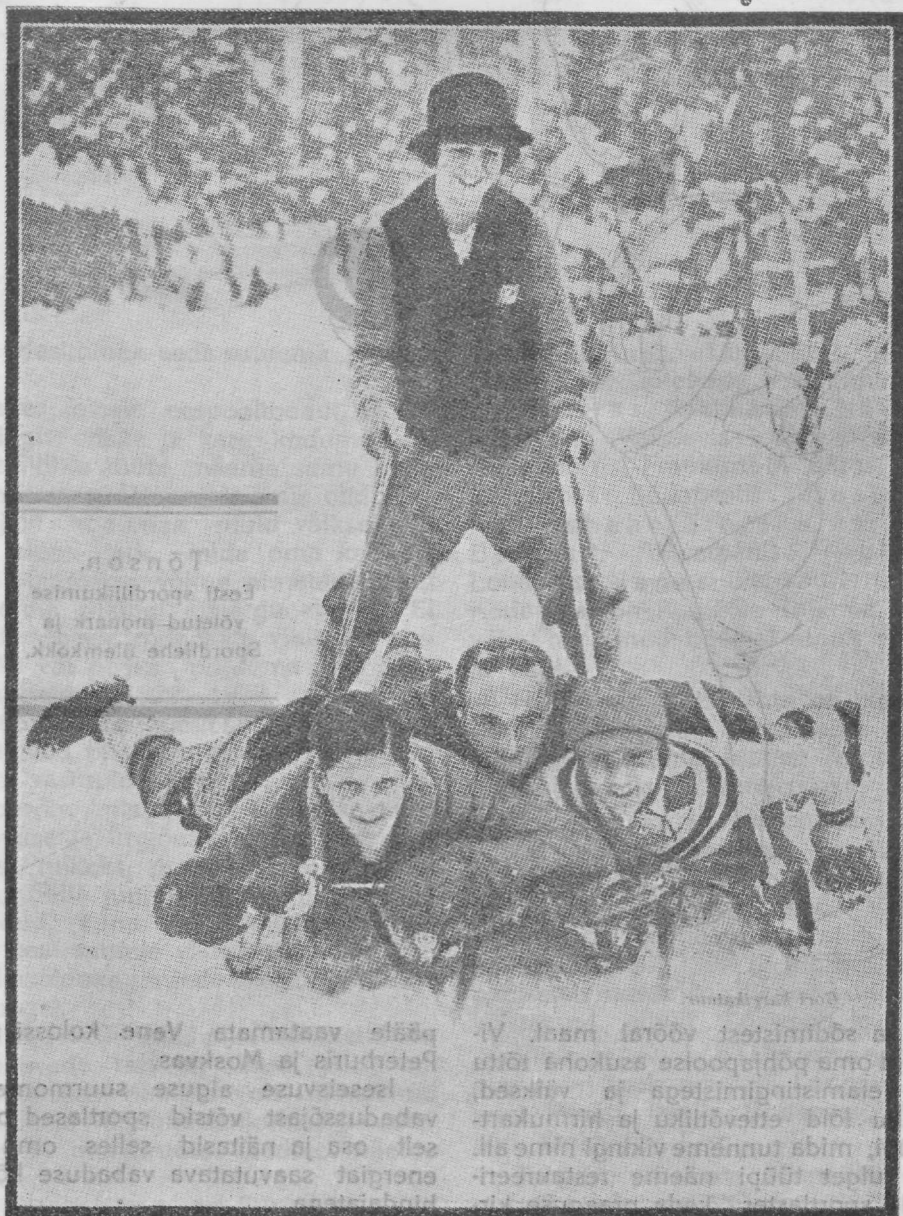
Tõendades aga spordi kultuuriväärtust, mis kogu rahvast nii või teisiti jumestab, oleme sunnitud tunnistama eeloleva olümpiaadi ülisuurt rahvuslist tähtsust, mille jäljed ajalukku püsima jäävad. See kohustab meid tõsiste ettevalmistustele ja pingutustele. Kuigi ükski rahvas sarnast kaaluvust olümpiaadile avalikult pole tunnistanud, võib seda sellest hooldamisest ja lugupidamisest väljalugeda, mida olümpiaad on väärinud. Mida mõjuvam ilma-

poliitisel: ükski riik, seda suurem hool tal olümpiaadi vastu. Olümpiaadi saavutusi on igalpool rahvusliseks auasjaks nimetatud ja noorsugu intensiivsemale ettevalmistusele õhutatud. Määratud summad, mida riigivalitsused, eeskätt Ameerika — tulevikukultuuri sünnimaa, olümpiaadiks kulutavad, on samuti kindlaks tõenduseks meie väitele.

Asja tähtsusele vastupidiselt ei ole meil suurt huvi juhtivamates ringkondades

spordi vastu märgata. Olümpiaad on sportlaskonna enese hooleks jäetud. Kuid see just kohustab meid olümpiaadi küsimust seda sügavamalt hindama, meile kanda jäetud ülesannet võimaliku kiindumuse ja andumusega läbi viima. Teadku iga olümpiaadi vastu valmistav sportlane, missugune suur ülesanne ta õladel seisab ja ärgu olgu tal eeloleval aastal olümpiaadi ettevalmistusest muid kõrgemaid huvisid.

H. T.

Kelgusport. Momeht lõbusast turistidegrupist Shveitsi mägestikus.

Sportlased moodsate vikingitena.

Eesti sportlased Euroopa läbistamisel.

Vikingid, teise nimega normannid — põhja inimesed — olid Euroopale tuntud keskaja varasemast algust, 8-ndast aastast. Vikingite põhja kodumaade hulka loeme ühes Skandinaaviaga ka Eestit, sest meil on teateid saarlaste suurtest mere-

Meie varem elukord endise suure Venemaa osana oli sarnane, mis piiras meie ettevõtlikkust ja lubas areneda, tiibu sirutada ainult pikaldases tempos. Sel ajal näeme endi sportlasi alustamas võituisid Soome ja veidi hiljem on nad aja kitsuse

Gori karrikatuur.

sõitudest ja sõdimistest võõral maal. Vikingid olid oma põhjapoolse asukoha tõttu karedate elamistingimistega ja väiksed, mis kokku löid ettevõtliku ja hirmukartmatu tüübi, mida tunneme vikingi nime all.

Seda julget tüüpi näeme restaureerituna meie sportlastes, keda praeguse kirjutuse tiitlis nimetanud moodsateks vikingiteks.

Tõnson,
Eesti spordiliikumise
võietud monark ja
Spordilehe ülemkakk.

---

päale vaatamata Vene kolossi tsentrites Peterburis ja Moskvast.

Iseseisvuse alguse suurmomendist — vabadussõjast võtsid sportlased otsekohe- selt osa ja näitasid selles oma innu ja energiat saavutatava vabaduse kõrgemate hindajatena.

Sõjariistusolek peatas väheseks sportlist edasiminekut, kuid 1920-ndast, rahuaastast,

Gori karrikatuur.

Kauba,
suurem sporditegelane
ja hasartne kollektsionäär.
Ekraveliidu mitmepalg-
suse kolmainu.

---

läks see edasiminekuks seda suurema puhanguga.

Tuletades meele eespooltoodut, et vanade vikingite väike ja kare kodumaa löi julge ettevõtliku tüübi, näeme sama meie sportlaste juures. Võimetele, mis olid kasvanud, jäid kodumaa piirid väikseks ja 1920. a. algab järk, mida oma kaugele ulatavate sõitudega võime nimetada Eesti sportlaskonna vikingi ajajärgu alguks. Ei saa ütelda, et see moodsate vikingite ajajärk oleks või peaks piirduma või hääbuma aastatega 1920—1923, sest ei ole arvata, et praegune kiirelt suurenev spordiliikumine juba on jõudnud oma haripunktile. Just vastupidi — tuleb oodata uusi vorme spordis, mis spordi liikumise ühes tema elavuse ja ürgjõulikkusega teeb teadlikuks, milleks praegu olemas kindel tendents. Selle juures ei saa aga kaduda vikingsõidud, kuna me pealegi otsekohe seisame ees suurele vikingsõidule Pariisi, kuhu väljasõiduks purjede ülestõmmamine ei ole kaugel.

Aastatest 1920—1923 piiratud ühetuhandelise päevade rida on olnud ajaks, mil Eesti moodsad vikingid on läbistanud Euroopa. Meie vikingite seniorklassi kuuluvate meeste marsruute vaadates näeme järgmist:

Lex Klumberg on Euroopas olnud ja võistelnud, s. o. kindlalt asunud järgmistes kohtades: Soomes: Helsingis,

Viiburis, Turus, Tampere; Rootsis: Stokholmis, Göteborgis, Norrköpingis, Falunis; Norras: Kristiaanias; Lätis: Riias; Poolas: Varssavis; Saksas: Berliinis, Düsseldorfis, Frankfurt M. ääres, Stettiinis; Ungaris: Budapestis; Austrias: Viinis; Tšecho-Slovakkias: Praagas; Belgias: Antverpenis; Inglismaal: Londonis; Venes: Peterburis ja Moskvas. Kodumaal on K. päälle Tallinna võistelnud vähe, nii läinud hooajal ainult veel Tartus ja Türil.

H. Tammeri kohta on märkida pea samu kohti päälle Kristiaania ja Praaga, kuid selle asemel ulatas Tammer läinud hooajal Itaalia — Venetsiasse ja Rooma.

J. Lossmani teekondades on punktid: Peterburi, Moskva, Helsingi Viiburi, Göteborgi, Riia, London, Antwerpen, Torino ühes edasisõiduga Rooma, Venetsiasse, Florentsi, Neapolisse ja Pariisi. Viimases on tagasisõidul 1922 a. Inglise internatsionaalsetelt meistrivõistlustelt Londonist seni võistelnud ainult Lossman ja Villemson.

Viimane — J. Villemson on näidanud suuri teekondi, nii Londoni, Antverpeni, Pariisi, Itaalia, Budapesti, Viini, Berliini, Stokholmi j. m.

Teistest pikemate rännakute meestest on nimetada veel Pütseppa ja Kukke, kes päälle muu tihedalt läbistanud Skandinaavia, ja Everi.

Päale nende on varemalt maid läbilõiganud Lurich, Aberg, Hackenschmidt Europas ja Ameerikas, päale selle teised Eesti elukutselised maadlejad linnade ridu Euroopa Vene osas ja Aσίας-Siberis. On ju veel eestlasi-sportlasi laiali ilmaäärtel, nii tõi läinud kuu teateid sünnipärastest eestlastest: Ventselist, kes võitis maadlusvõistlustel Kristiaanias ja Kentelist, kes Jaapanis eduga spordiõpetajaks ja säält Tall. muuseumile läkitas samurai mõõga.

Prægusaja sportlaste poolt, kes Eesti iseseisvuse ajast päale Eestit välismaail representeerinud, on läbistatud pea terve Euroopa Puutumata on jäänud veel üksikud sportliselt väiksetähtsuslisemad ja seega enamikus ka üldkuultuuriliselt samad maad, sest spordiliikumine on laialdane harilikult kultuurmaadel. Nii on üheks meist puutumatuks osaks eestkätt Balkani poolsaar ja siis ka Pirenei poolsaar. Balkan on spordis veel õige abitu, kuna Pireneide taga Hispaanias spordist ainult jalgpall võidumarssi alanud. Nii on arusaadav, et Balkani maad ja Hispaania ei ole näinud oma pinnal Klumbergi ja Tammeri. Sest Klumbergi ja seega meie odasaavutus ütleb mürisevalt: 63 mtr., kuna Hispaania Izaguirre sellele vastu võib ütelda ainult piikusvalt: 42 63 mt. Sama on Tammeri kuulitaga järg 14.47 mt. Hispaania häbeliku 11 69 kõrval Seega oleks Klumbergi ja Tammeri vikingsõit Balkanitele ja Hispaania sama, mis Gulliveri sõit lilipuutide maale.

Nüüd moodsate vikingite poolt saavutatavad tagajärjed. Kui vanad vikingid IX aastasaja algul üle kontinendi laotasid enesega laiali erilist ohtu vikingite eestfuror Norrannica't ja kui vikingid oma ilmunisel hävitasid kõik, nii et öeldi, et „nad ei jätnud alles koeragi, kes neile järele oleks haukunud“, siis on moodsate XX aastasaja vikingite töö võrratult kultuurilisem Hävitustöö asemel näitavad moodsad vikingid kontinendi tsentrite suurvõistlustel resultaate, mis sihiks nende suurte

meist võidetavate maade sportlastele. Edasi — mis jälgi jätavad Eesti spordivikingid neisse võõraste maade tsentritesse? Võõraste maade võistluste päältvaatajad, kes kõige mitmesugusematest kihtidest — kerjusest kuningani, saavad alati meie atleetide võitudel meie atleetidest ja meist kui rahvusest vastuvaidlematult mulje. Selle mulje sügavus ripub võidu suurusest, mis s. o. võidu suurus, on meid seni kaunis rahuldanud. Võõramaalase mõttekäik omal meist kaugel maal meie vikingite võitu päältvaadates on umbes järgmine: Klum-

berg, Lossmann, Esthonia, Estland, mitte Island; uus noor riik; atleetide järele otsustades kangelaselik rahvas — ja see päältvaataja, keda ei ole võistlusel mitte üks, vaid kümmetuhat, hüüab ja juubeldab eestlasele võistlusväljal. Sellega on Eesti juba rohkem propageeritud kui mõne broshüüri väljaandmisega, mis ei leia võistluste elavat ja köitvat tähelepanu. Ja siis nende võitude järelkaja võistluste pidamise koha ja teiste väljamaa lehtede poolt. Kirjeldused, ülistused, pildid, karrikatuurid „Klumberg-filmina“, kuna meie kodu neist võitudest teadasaamisel kirjutame: „Klumbergil 17 esimest võitu“, „Neuland hullab Berliinis“, „Tammer kuulitõukevõitja Budapestis“ j. n. e. Kui ajaloolasi põrutas vanade vikingite juures see väike arv, millega nad ilmusid, ja kole kahju, mis nad korda saatsid, siis on see väike arv maksev ka meie moodsate vikingite kohta, kuna korda-

Kool & Mäng

Tallinn, Vana Posti t. 2

Kõnetraat: 16—56, 21—78

Mänguasjad, Koolitöö, Süstid ja tõukekelgud.

saadetava koleda kahjuna võib võtta a. u. hindade rõõvimist, mida nad võistlustel, millele osavõtavad, toimetavad oma tagajärgede abil halastamatult.

Päale ülemaltoodud meeste on oma reise ulatusega vikingite võiduvette asunud jalgpallimehed, kes meil viimasel ajal internatsionaalseteks tõusnud. Kuni tänavuseni olid nende teed väiksed ja lõppesid pea alati haledate akkordidega.

Præguseks on areng jalgpallimehi edasiviinud, ja ühes sellega ulatasid nende reiseid tänavu meil üldiselt enam sõidetavas Euroopa osasse — Saksa, kus mehed (Kalev) on käinud Berliinis, Dresdenis, Stettiinis, siis (liit) Poolas Varssavis ja Vilnos, Leedus — Kaunases, Klaipedas, edasi paljukordselt Lätis ja Soomes.

Ühes otsekoheste sportlastega on meil tekkinud, võib ütelda, kõrvalvikingid, kelks on meie spordi ajakirjanikud. Selvalal alustaja mehena tuleb nimetada L. Tõnsoni, kes 1912 a. sõitis Eesti sportlastega Stokholmi Teataja kirjasaatjana ja Vold. Koch'i (hiljem üks juhtivatest meestest)

Päevalehes ja praegu Kajas), kes Postimehe juurest sõitis 1914 a. Riiga Vene olümpiaadile lehe erikirjasaatjana. 1920 a. Antwerpeni sõidult avaldas spordiajakirjanikuna erikirjutusi selleaegne spordiliidu esimees A. Anderkopp. Hiljem sõitsid Spordilehe toimetaja H. Tammer ja nende ridade kirjutaja (Päevalehe poolt) sulemeestena Helsingi 1921 a. ilmameistri võistlustele maadluses. 1922 a. oli nende ridade kirjutaja kaasas Helsingis 3. maavõistlusel jalgpallis Soome-Eesti, siis Viiburis, kuna 1922 a. maavõistlusele jalgpallis

Läti-Eesti seltsisid talle Riiga juure H. Visman (V. Maa), V. Lõvi (Kaja) Läänud hooajal oli Soomes 2. maavõistlusel kergejõustikus Prantsuse-Soome ja seal samal ajal peetaval 1. maav. jalgpallis Soome-Poola ja jalgpalli liidu esitajana Kaunases, Vilnos, Varssavis, Riias nende ridade kirjutaja.

Siin peaks lootma, et spordiajakirjanikud, spordivõistluste „sõjakirjasaatjad“ kindlasti on kaasas Pariisis. Sest meie spordipubliku informatsiooni täiuslikkus oleneb just neist.

O. L.

Gori. karrisaluur.

Villemson, kergejalgsem jooksu mees, kes kõik mõeldavad distantsid meil rekordiliselt maha jooksunud ja praegu oma väledust kõigi olemasolevate Eesti spordiliitude sekretäarina proovile paneb.

Otsekohe vabrikust tellides saate Teie spordiabinõud

kõige odavamini!

O. Y. Urheilutarpeita, Helsinki.

Esitajad Eestis:

H-ra J. Willemson, Tallinnas, tel. 10-02 ja A. Kukku, Helsingis.

Sportimiseks tarvisminevad

jalanõud

on saadaval

O. Kirusk'i kaupluses,

V. Karja täñ. 5, Tallinnas.

Kalevipoeg ja Sorts.

Kui rohehtus ju Peipsi järve kallas
Ja lained sinehtusid pärast jääd
Sorts murdis Peipsi kaldal raskelt pääd
Sest Kalev juba järvelaineid tallas.
Nii võimsalt — seljas hiigla lauakoorem
Ja üle põlvi vaevalt järve vesi, —
Nii astus Kalewite poega noorem
Ja vana aja viisi laulis tasakesi.

Ent Sortsil vaenlast nähes paha meel
Kui tuleb Kalev — kordub vana lugu, —
Saab põrgu sulut sorti kuri sugu. . .
Ei, Kalev uppuma peab järweteel.
Mis muud kui puhuma! Täis kangelase meelt
Sorts andis sõna — sureda ehk võita
Kas verivaenlast hävitada eelt
Ehk ise kaduda, kui muu ei aita.

Ja lained tõusid tõesti, laine peksis
Pea lauakoorma märjaks kangelasel
Ka riided märjaks said ja laine keksis

Ju rinna kõrgusel, ent sammul pikaldasel
Läks Kalev edasi. . . Sorts võttis viimse jõu
Ning Peipsi vesi möllas ennenägematult
Läks mustaks taevas, pilvist mürtsus kõu
Vaid näitsid teeda väljud vägevatelt.

Siis kitsikuses märkas Kalev Sortsi nõu. . .
Kuis sähvatas siis temas tuhat väge —
Ta ainsa heitega löi vaikseks laine mäge
Ja teisega kõik pilved taevast pühkis,
Et päiksepaistel säras Peipsi järv ja kallas.
Ja ootel rõõmustelles rahvas Kalju vallas.
Sorts aga järve kaldal veelgi kurjalt ähkis
Kuid torm ei kuulnud teda, naeris vastu
Tal' särav Peipsi pind, kus Kalev astus

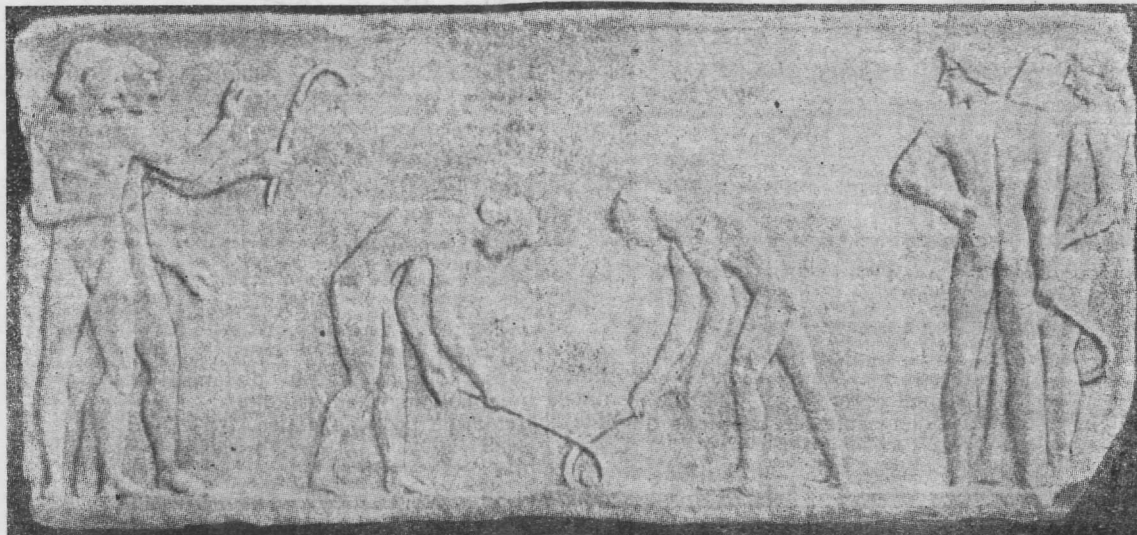
Kuis vihastas siis Sorts — ta oli kaotand.
Ja häbi, võidetuna viha hoos
Ei enam põrguvalda end ta paotand
Vaid läks ja silmapilk end üles poos.

Spordilehele kirjutanud S. Tõll.

Üks kreeka reljeef.

A. Eklundi järel

Suomen Urheilulehti.

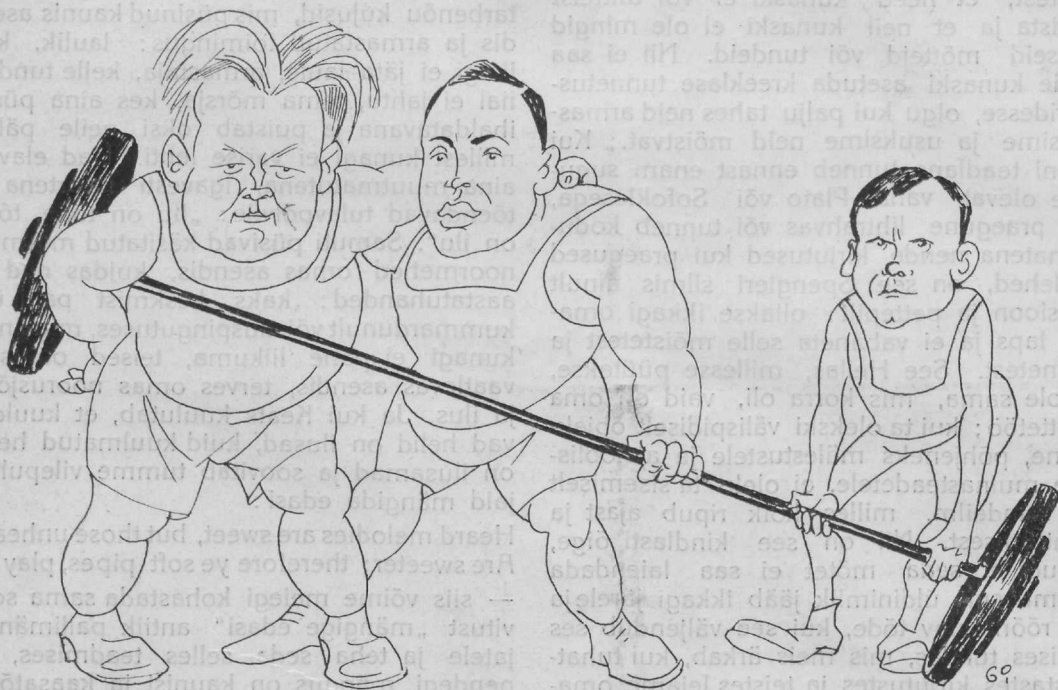
Populaarses inglisis ajakirjas Discovery leidis tänava mingi kirjutus, millel on spordiajalooliselt väärtust. See käsitab tähelepanemisväärt leidust, mis tehtud Ateenas 1922. aasta algul: vanas linnamüüris tulid avalikuks kaks marmorist reljeefi, kolmkümmend tsentimeetrit kõrged, mis kujutavad kuut omaaegset sportlist sündmust. Neist on eriti kaks annud ainet laiemaks käsituseks. Mõlemad esitavad pallimängu:

ühes mängivad kuus noormeest mingit meie rugby sarnast mängu, teises, millesse nüüd hetkeks kiindume, näeme, et kreeklastel, õigemini ateenlastel, oli meieaegset hokkeid — arusaadavalt maahokkeid — meeletuletav pallimäng.

Seda raiet arvatakse pärit olevat 500 aastat enne meie ajaarvamise algust; artikli kirjutaja julgeb koguni täpselt määrata „495 aastat enne Kristust“.

Missugune kummaline tunne valdab meid vaadeldes neid vanaaja hokkeymängijaid ja meeletuletades, et neid lahutab meist kaks ja pool aastatuhandet! Nad on halasti, nagu Hellase võimlejad ja sportlased alati; piirjooned, asendid, stiil ja ajahamba jäljed, mis marmorist helgivad — kõik kõnelevad ülikaugest ja kaunist ilmast, mida meiega ihaldame, kuid mis on meile olemuselt võõras. Sellest püsivast muinaspildist, mille kujuri peitel külma kivisse kinnitanud, hoovab siiski mingit soojust ja usutavust, suurel määral meieaegsust, mis sobib meie kiirele elamis-

lik olla, et mängu peeti kahe meeskonna vahel, kellest kujutusel näha ainult väiksem osa, ehk „ajajad“. Nelja päältvaataja passiivsust võib seletada mitmet moodi. See võib eestkätt rippuda ehk sellest, et mingi hüüd või muu on kinnitanud nende tähelepanu; võib ka arvata, et kujur on tahtnud kujutada mingit teatud võistlust. Võib veel olla võimalik, et nende alustatav mäng ei ole veel nii kaugel, kui meile see näib ja kreeka kunst armastab tagasihoidlikkust, rahulikkust ja sulutud asendid, mille tõttu need neli võistlejat on võinud saada sarnast vaba olekut.

Tammer, Neuland, Noormägi — kirjulisemad pommisikutajad.

Gori karrikatuur.

taktile, midagi mis annab airndust vabadest liigutustest ja tulisest võistlusest, vahelduvast võistlustuhinast ja ülemeelsest rõõmusest. Kõverad kepud marmorkujude käes on meie harilikud hokkeykepid ja äratavad isegi sarnasustunnet, kuid vaadeldes kaht vastastiku asetatud keskkuju, kerkib otsekohe silmade ette elavalt pilt, kuidas meil jääpallimängu alustakse.

Arusaadavalt oli kreeka pallimäng suuresti erinev meieaegsest, kuid meil pole võimalust kujutada enestele, milline see õieti on olnud. Artiklikirjutaja arvab, et mängu peeti vaid kahe mängija vahel ja et teised kujud ainult päältvaatajad, mängu järjekorda ootamas on. Võib siiski võima-

Olgu kuidas tahes: seda võistlussporti; milles kõverdatud keppidega löödi palli vastastiku, mingisugustesse sihtidesse, värvatesse, on harrastatud juba poolkolmat aastatuhandet kuni meie päevini. Mõttele lend püüab ise otsida ühendavaid niite selle vana pallimängu, mis marmortahvli läbi saanud surematuks, ja meieaegse hokkey või jääpalli vahel. Mängudel ja võistlustel on üldiselt see omadus, et kantakse põlvest põlve muutmatul kujul; väidetakse, et Rooma uulitsapoisid praegugi harrastavad mängusid, mis olid üldised vanas keisririigis. Miks ei või meie oletada, et hokkeykepid Peisistratose aegsest Ateenast — kuhu need olid tulnud

muidugi mujalt, võib olla Väike-Aasiast — ei ulatanud mitte ainult Rooma, kus need ka olid tarvitatavad, vaid ka Britanniassa, kus need juba hallist ajast tarvitusel, kuna nad vast viimasel ajal on teinud võidukäiku terves kultuurilmas. Ei ole sugugi põhjendamata teha ka sarnast oletust: inimiseloom on kõikjal ühesugune ja võistluse ja mängu tarve puhkeb esile alati ühesugustes vormides, olgugi eriaegadel ja eri maadel üksteisest rippumatult.

Meieaegne suur ajaloofilosoof Osvald Spengler esitab tähelepanemisväärse väite, et eri kultuurid on paratamatult eraldatud teistest, et need kunaski ei või ühtteist mõista ja et neil kunaski ei ole mingid ühiseid mõtteid või tundeid. Nii ei saa meie kunaski asetuda kreeklase tunnetuspiiridesse, olgu kui palju tahes neid armastaksime ja usuksime neid mõistvat. Kui mõni teadlane tunneb ennast enam sugulase olevat vana Plato või Sofoklesega, kui praegune lihtrahvas või tunneb kodusematena nende kirjutused kui praegused ajalehed, on see Spengleri silmis ainult illusioon ja pettepill: ollakse ikkagi oma aja laps ja ei vabaneta selle mõistetest ja tunnetest. See Hellas, millesse püütakse, ei ole sama, mis korra oli, vaid on oma mõttetöö; kui ta olekski välispidiselt objektiivne, põhjeks mälestustele ja ajaloolistele muinasteadetele, ei oleks ta sisemiselt see tundeilm, milles kõik ripub ajast ja suhtumisest. Nii on see kindlasti õige, olgugi et seda mõtet ei saa laiendada äärmuseni: üldinimlik jääb ikkagi järele ja on röömustav tõde, kui see väljendub ses erilises tundes, mis meis ärkab, kui tuhat aastastes kirjutustes ja teistes leiame oma-seid ja ajakohaseid mõtteid ja tundeid. Kõik kaunis ja sügav tuleb esile siis veel

veetlevamalt; meie tunneme siis vahenditult, kuidas see võidab aja ja kaduvuse.

Selle tunde sarnast tunneme vaadeldes mainitud raides halasti kreeka noorimehi aastalt 500 enne Kristust mängu kallal, mille sarnast oleme näinud jää pääl kiirete liigutustega kaasakiskuvast võistluses. Spordiade ja võistlusinn läbibast seega aastatuhandeid.

Ja mõte kiindub värssi, mida üldiselt peetakse kaunimaks ingliskeeles; mäletan, et New York Times'i poolt korraldatud hääletuses kümme aastat tagasi sai see suurima hääleearvu. Mõtlen John Keats'i oodi kreeka vaasist. Selles ülistakse vana tarbenõu kujusid, mis püsinud kaunis asendis ja armastatud toimingus: laulik, kes iialgi ei jäta laule, armastaja, kelle tunded iial ei jahtu, tema mõrsja, kes aina püsib ihaldatavana ja puistab oksti neile pähe, millest kunagi ei varise lehti. Nad elavad aina muutumatutena, igavesti noortena ja tõendavad tulevpõlvile: „Ilu on tõde, tõde on ilu“. Samuti püsivad käsitatud marmornoormehele omas asendis, kuidas nad ju aastatuhandeid: kaks keskmist palli üle kummardunult võistluspingutuses, mida nad kunagi ei pane liikuma, teised ootuses, vaatlevas asendis, terves omas noorusjõus ja ilus. Ja kui Keats kuulutab, et kuuldavad helid on ilusad, kuid kuulmatud helid on ilusamad ja soovivad tumme vilepuhujaid mängida edasi:

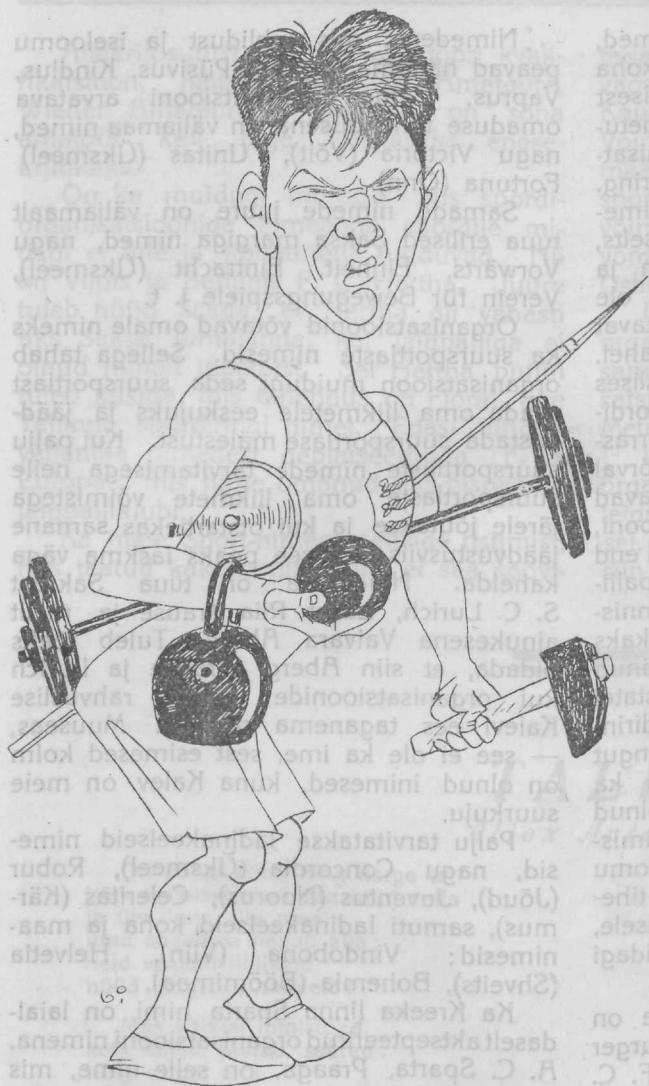
Heard melodies are sweet, but those unheard
Are sweeter; therefore ye soft pipes, play on
— siis võime meiegi kohastada sama soovitud „mängige edasi“ antiik pallimängijatele ja teha seda selles teadmises, et nendegi mängus on kaunist ja kaasatõmbavat, mis kestub aastasade vahetusest hoolimata.

Rätsepa tarvituste
kauplus

S. Karja tän. 10,
Tallinnas,

S. S. Orloff,

soovib spordi-
meestele omast ladust
hääd inglise ülikonna-
fraki-, smokingi- ja
voodririidet, kui ka
kõiksugu muid rätsepa
tarvitusi.

Gori karrikatuurid.

Klumberg, kellele ükski spordiala võõras pole ja igalpool ennast kodus tunneb. Näeks häämeelega, et Pariisis 10-võistluse asemel 100-võistlus oleks. Siis ei teeks talle ükski Hoff ega Osborne muret.

Spordiorganisatsioonide nimed.

Käesolevas kirjutuses on toodud läbilõige spordiorganisatsioonide nimedest, mis uute organisatsioonide viimase aja hoogsa juuresunniga meil läinud mitmekesisemaks ja värvikamaks. Kuna spordiorganisatsioonide nimede kogu väga laialdane ja üldiseid täpseid andmeid selle kohta ei ole, siis ei saa kirjutust sellest ainest prätendeerida kõige suurema põhjalikkuse päale. Toodud on meie spordi-liitudesse koondunud organisatsioonide ja

Lossmann, ideaalsem kilomeetriõgija, keda maamuna kunaski kannud. Tuleb tähendada, et ühest maratonist veel mehe nahk soojaks ei saa. Näeks häämeelega, et Pariisi maraton 400 kilomeetrit pikk oleks.

ka üksikute väljamaa organisatsioonide nimede liigid, mis võimaldab neist saada üldist pilti.

Loogiliselt valitutena on nimed, mis võetud ühenduses kohaga, kus organisatsioon asub. Meie organisatsioonide nimedest võib siin sarnastena tuua: Tallinna jalgpalliklubi, Jõhvi spordiselts, Viljandi spordiühing, Türi spordiring. Need nimed on kõige lihtsamad, ainult koha ja vähe-matel kordadel ka eriala äratähendamisega.

Nagu toodust näha erinevad need nimed, mis kõik pandud organisatsiooni asukoha järele, pääle asukoha nimetuse üksteisest organisatsiooni defineeriva sõna nimetusega. Toodud näidetes on nii organisatsiooni nimena klubi, selts, ühing, ring. Esimesed kaks on üldiseks saanud nimetused, millest vanemana tarvitusel selts, kuna klubi tarvitusele võetud hiljem ja praegu laienemas. Selle juures ei ole praegu meil erilist kindlalt jumestavat vahet seltsi ja klubi organisatsiooni vahel. Klubi püsib oma tegevuses samalajuslikes ulatuses kui selts, näit. Tartu Akad. spordiklubi ja Rakvere spordiklubi, kus harrastatakse palju spordialasid. Selle kõrval on küll spordi üksikalasid harrastavad organisatsioonid oma kontsentratsiooni, võib ütelda, ühe tunnusena määranud end klubidena. Näiteks on tuua Tall. jalgpalliklubi, Tall. atleetklubi, Tall. lawntennis-hockeyklubi, Tartu aeruklubi. Teised kaks nimetust — ühing ja ring on jäänud maksma iseseisvuse esimestel aastatel tuntud maakondade kaitseliidu spordiringidest ja ühingutest. Viimast — ühingut on tarvitatud kui moodsamat sõna ka hiljematel juhustel, kus tegemist ei olnud kaitseliidu organisatsioonide ümberristimisega. Ringi, mis organisatsiooni iseloomu äramääravana tundub olevat omane tihedalt seotud väiksemale sportlasrühmitusele, tarvitamise vastu neil oludel ei või midagi olla.

Toodud esimesele nimede grupile on väljamaa vastavad nimed: Hamburger Sportverein, Spielvereinigung Fürth, F. C. Barcelona jne.

Organisatsioonide nimedes leiab tugevat väljendust ka rahvusline moment. Selle laadiliste nimede musternäitena saab tuua Praaga Slavia't, kuna Viinis on samaseks tshehi klubi Slovan. Samasse rahvusliste nimede gruppi kuuluvad juudi sionistlikud organisatsioonid nimedega Hakoah (Jõud), Makabbi, Bar Kochba (Tähe poeg), mis nende omakeelsed. Edasi tuleb rahvuslist momenti mainivana rohkelt ette nimesid nagu Deutscher Fussballclub Prag, Deutsche Sportbrüder Tropic-pau j. t.

Meil on rahvuslike nimedena tarvitusel Kalev, Lembit, Tasuja. Neist on esimene — Kalev — tarvitusel õige laialdasel määral. Nii kannab Kalevi nime meil 6 spordiorganisatsiooni. Sama grupi nimedena on Maleva ja Kalevala (viimane Narva-Jõesuus).

Nimedena, mis tublidust ja iseloomu peavad näitama, on meil Püsivus, Kindlus, Vaprus. Sama organisatsiooni arvatava omaduse tähendusena on väljamaa nimed, nagu Victoria (Võit), Unitas (Üksmeel) Fortuna (Õnn).

Samade nimede juure on väljamaalt tuua erilised Saksa margiga nimed, nagu Vorwärts, Einheit, Eintracht (Üksmeel), Verein für Bewegungsspiele j. t.

Organisatsioonid võtavad omale nimeks ka suursportlaste nimesid. Sellega tahab organisatsioon muidugi seda suursportlast seada oma liikmetele eeskujuks ja jäädvustada suursportlase mälestust. Kui palju suursportlaste nimede tarvitamisega neile suursportlaste oma liikmete võimistega järele jõutakse ja kui otstarbekas sarnane jäädvustusviis on, see peaks laskma väga kahelda. Näidetena on tuua Saksast S. C. Lurich, Lätist Riia Krause ja meilt ainukesena Vaivara Aberg. Tuleb tõeks pidada, et siin Aberg, Krause ja Lurich kui organisatsioonide nimed rahvuslike Kalevi ees taganema peavad. Muuseas, — see ei ole ka ime, sest esimesed kolm on olnud inimesed, kuna Kalev on meie suurkuju.

Palju tarvitatakse ladinakeelseid nimesid, nagu Concordia (Üksmeel), Robur (Jõud), Juventus (Noorus), Celeritas (Kärmus), samuti ladinakeelseid koha ja maa nimesid: Vindobona (Viin), Helvetia (Šveits), Bohemia (Böömimaa).

Ka Kreeka linna Sparta nimi on laialdaselt aktsepteeritud organisatsiooni nimena. A. C. Sparta, Praaga, on selle nime, mis viimasel ajal Euroopas uute väiksete organisatsioonide poolt rohkelt omale võetud, teinud väga populaarseks. Nii tegutses ka Tallinnas ühevahe mingi Sparta nime kandev jalgpallimeeskond.

Meil ladinakeelseid kohanimesid kandvaid organisatsioone ei ole. On ka väga vähe omamaa maakohtade nimedega organisatsioone, kellest eestkätt nimetada ainult Tõrva Sakala, kelle nimi õnnestanud. Maakohaga ühenduses oleva nimena on veel Haapsalu Lääne Pojad, mis valitud veel enam õnnestanult.

Sagedad on väljamaal ingliskeelsed nimed: Young Boys, Young Fellows, Red Star (Punane Täht), Vienna (Viin). Viimase — Viini kuulsa klubi Vienna täielik nimi on First Vienna Football Club (Esimene Viini jalgpalli klubi).

Ka värvid, mis organisatsioon valinud, leiavad nimes väljendust, nii Weisse Elf (Valge Üksteist), Schwarze Elf, Rotstern.

Allakriipsutust leiab ka amatööri kvalifikatsioon, näiteks Brünner Amateurs, Wiener Amateurs. Viimasele on sõna amatöör küll õige küsitavaks enese-kriitikaks.

On ka muidugi nimesid, mis spordiorganisatsioonide nimedena spordile midagi ei ütle ja kohatutena tunduvad. Nii on Viinis ja Berliinis F. C. Hertha. Juure tuleb nüüd lisada, et Hertha oli vanasti üks Saksa jumalanna, kel jalgpalliga ei olnud mingit tegemist. Sel Hertha puhul tuleb küsida, mis tähendus on Floral, ühe Tallinna spordiringi nimel. Edasi tundub väljamaa nimedest deplatseerituna „F. C. Europa“, mis nime omanud üks hispaania jalgpalliklubi.

Ka meie Sport-nimega seltside ristimist, mis teatud kakofoonia loob, ei saa soovi-

tada. Spordiselts Sport (Jõeleftmas) kõlab väga inetult, nagu tarbeainete kauplus, Kauplus, või midagi muud selle sarnast. Võimlemiseselts Sport on isegi teatud määral absurdne, kuna võimlemine ja sport kaks sügavalt erinevat ala ja spordi nimi võimlemisele kohane pole. Paradoksaalse võrdlusena võiks tuua näit. jalgpalliselts Dshiu-dshitsu.

Ütenu on viimasel ajal tekkinud spordiorganisatsioonid, mis koosnevad ühel ja samal alal töötavatest. Sarnaste organisatsioonide nimedena on tuua: Graphia, Metallum.

Lõpuks tuleb konstateerida, et uutele organisatsioonidele alapäraste nimede leidmine ei ole kerge tööala. Spordipressel, nõuandjal spordiliikumise alal, seisab siin ees avar väli ühestöötamiseks.

TALI.

Alex Antson.

On põhja külm ning karge tali
kõik vaikusvaimud peastnud valla
ja üle linna, üle maa
lund aegamisi heljub alla;
neid valgeid liblikaid
nüüd langeb tuhandeid!

Maa kõikjal lumistund,
kõik külad, põllud, saared;
ning valget und
näeb mets. Kõik teede kaared
on lumivaipadesse vaotud,
kõik mustad künkad valgeks saotud.

Nüüd taliõhtu tulekul,
näed nagu valgeid torne kuuski —
ja läbi templi vaikuse, nüüd kaugusest
sa kuuled libisemas suuski
ja kilkeid rõõmsaid, üksikuid,
kesk lumistunud puid.

Need noored põhjamaised
sportlased, kes rännaksõidul.
Een mehed, järel naised,
nüüd kihutavad võidul.
Neid noori, tihnikud, ei laaned võida,
ei järved ega lumiväljad köida!

Nii lumen libiseden tugev jalg
teab enda võimisi ja tee.
Kui kuumalt õhetamas palg
võib kihutada võidu järel ree.
Ja ikka võimas jooks
kordkorralt sütib võiduhuoks.

Een külad suitsevad ja kõikjal rahu,
nüüd kõikjal magab maa,
vaid noorte hinge ealeski ei mahu
külm tardumus ja jääne kahu.
— O sinnagi kord langeb und —
veel mitte nüüd! — sest pole tund!

Een metsad, orud, mäed
ja vaevalt läbi kauge udu
kiirrongi kihutama näed;
— ja jälle algab korraks vaikind lumisadu,
see varjab hallilt metsad salad
ja silmapiiril kauged talud.

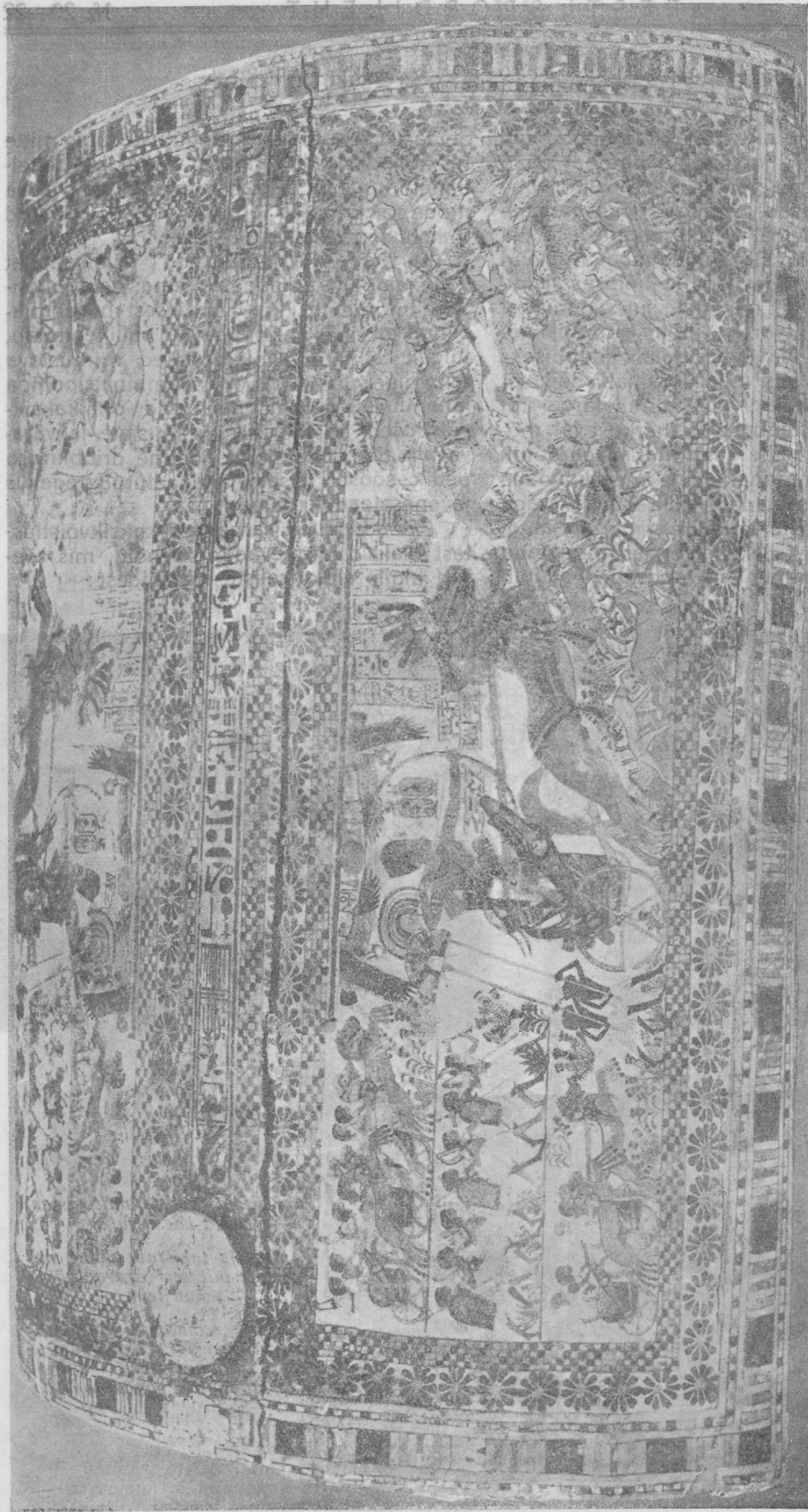
Nii hää nüüd minna sihitult,
kui poleks eales küsimusi
kõik mõtted enda pihitult;
— ei veelgi väsimusi!
Kõik maa on een, kõik ilma on een
puud valgen lumikeen!

Vast külast üksik kauge huik
see vaikust korraks väristab.
Nii enda rinnas õnnest tuik.
Teel üksik traavel puristab.
Ja kõikjal vaikus, kõikjal valgus
— uus endatunde tõusev algus.

Kord korralt mäed ja orud jäävad
kõik seljataha lumised,
küid silmad ikka valgust näevad.
O — vaikust, tali sumised!
Nii saabub õhtu, saabub öö,
— ja alles siis, saab pöördepunktiks tee!

Põhjamaade tänavused paremad saavutused kergejõustikus.

	Soome	Rootsi	Norra	Daani
100 mtr.	Häro 10,5	Engdahl 10,5	Hoff 10,8	Schiang 10,8
	Halme 10,7	Daién 10,6	Guldager 10,9	Ramsby 10,9
	Drisin 11,1	Hedberg 10,7	Gullichsen 10,9	Brock 11,0
200 mtr.	Härö 22,2	Lindqvist 22,1	Hoff 22,5	Ramsby 22,6
	Drisin 22,5	Engdahl 22,3	Guldager 22,7	Truelsen 23,1
	Husgafvel 22,6	Branting 22,5	Hansen 22,9	Dinesen 23,2
400 mtr.	Vilén 49,0	Engdahl 49,3	Hoff 49,2	K. Jensen 50,6
	Drisin 50,5	Svensson 50,0	Hansen 50,6	Dinesen 51,6
	Aström 51,3	Lindqvist 50,4	Nerbye 51,7	Nielsen 51,9
800 mtr.	Nurmi 156,3	Lundgreen 154,6	Hoff 155,9	Larsen 159,0
	Jansson 157,4	Johansson 154,9	Bruusgaard 157,5	Hoyer 159,0
	Järvelä 158,1	Hultin 156,7	Nerbye 158,4	Ryde 159,9
1500 mtr.	Nurmi 353,0	Vide 354,2	Nerbye 409,8	Larsen 403,2
	Jansson 404,2	Hultin 401,7	Rasmussen 410,0	Rasmussen 404,3
	Katz 404,4	Lundgreen 402,0	Bruusgaard 410,2	Nielsen 408,0
5000 mtr.	Nurmi 1439,9	Vide 1444,1	Gundhus 1538,1	Rasmussen 1537,0
	Ritola 1459,8	Backman 1504,8	Opheim 1541,3	Ebert 1537,2
	Rastas 1519,0	Eklöf 1508,0	Jansen 1549,2	Petersen 1552,5
10.000 mtr.	Rastas 3142,7	Backman 3205,0	Kaasa 3336,0	A. Jensen 3315,5
	Sipilä 3145,3	Broberg 3248,1	Sorsdal 3338,0	Bram 3332,0
	Nurmi 3151,0	Ebeling 3257,6	Opheim 3342,0	Nymann 3359,0
Maraton	Kyrönen 23505,7	Grüner 24331,0	—	A. Jensen 23159,3
	Laaksonen 23801,2	Mattsson 24529,0	—	Rose 23547,0
	Lahti 24216,3	Olsson 24740,0	—	T. Jensen 24451,0
110 tõkkeid	Vilén 15,6	Christiernsson 15,4	Larsen 15,6	Thorsen 15,5
	Troil 15,9	Pettersson 15,4	Olsen 16,3	Lundgreen 15,5
	Strandberg 16,0	Almlöf 15,7	Hjelle 16,5	Jørgensen 17,0
400 tõkkeid	Vilén 55,3	Christiernsson 56,2	Gulli 57,9	Lundgreen 58,1
	Jukola 56,3	Pettersson 56,6	Larsen 58,7	Thorsen 59,9
	Bengström 57,6	Almlöf 57,1	—	—
Kaugus	Tuulos 731	Nilsson 713	Hoff 732	Hygum 689
	Vilén 697	Abrahamsson 712	Hansen 720	P. Jensen 671
	Halme 679	Andersson 706	Rastad 712	Lundgreen 670
Kolmik	Tuulos 1548	Jansson 1472	Hoff 1429	Lundgreen 1435,5
	Rainio 1471	Almlöf 1434	Randmael 1423	Brügman 1367
	Vainio 1433	Sahlin 1415	Knutsen 1420	—
Kõrgus	Gädda 183	Sahlin 184	Hansen 185	Gravesen 180,5
	Tuulos 182	Cassel 183	He gesen 185	Schmidt 180
	Tigerstedt 181	Österberg 181	Bothun 181	Nielsen 180
Teivas	Helander 364	Mattsson 380	Hoff 421	Jørgensen 390,5
	Nikander 360	Rydberg 370	Bruu 350	Petersen 390,5
	Sandén 352	Nilsson 355	Svarstad 340	Jacobsen 350
Kuu	Torpo 1456	Jansson 1445	Mölster 1341	Johansen 1291
	Pörhölä 1430	Nilsson 1389	Muuri 1292	Olesen 1242
	Ilomaa 1388	Sundström 1361	Olsen 1284	Petersen 1238
Ketas	Niittymaa 4695	Eriksson 4400	Trandem 4017	Olesen 4156
	Niklander 4424	Lüring 4169	Nielsen 4002	C. Jensen 4040
	Taipale 4403	Fastén 4122	Hjelle 3990	W. Jensen 3952
Oda	Ekqvist 6223	Lillier 6183	Sunde 5819	Rasmussen 5555
	Saaristo 6207	Thornberg 6017	Stensvold 5621	Möller 5514
	Johansson 6176	Lindström 5979	Bye 5545	Olesen 5335
Vasar	Eriksson 4694	Svensson 4973	Stensrud 4390	Hagemeister 4584
	Laiho 4494	Sköld 4931	S. Johnsen 4322	Olesen 4460
	Pettersson 4389	Lindh 4835	K. Johnsen 4133	C. Jensen 4161
Raskus	Pettersson 987	Lindh 1120	—	C. Jensen 954
	Eriksson 969	Sköld 1085	—	Hagemeister 857
	Pörhölä 926	Andersson 993	—	W. Jensen 784

Kuningas Tutankhamen sportlasena.

Toodud haruldane kujutus paljuarmastatud Egiptuse kuninga Tutankhameni jahikäigust, on osa poliikromaatiliselt kaunistatud kastikesest, mis leitud kuninga hauast. Ühesvõtte on tehtud 22. septembril käesoleval aastal. Professor P. E. Newberry on kujutustel juuresoleva teksti tõlkinud järgmiselt:

"Tutankhamen oma kaarikul kütib metshobuseid, põtre, jaanalinde ja teisi metsloomi. Teda saadavad tema võimumehed, sõdurid, mustad lehviku kandjad ja kolm koera". Edasi jutustab kirjutus, et kuningas paistnud oma hobuste kohal kuji tõusev päiksejumal ja tema poolt tapetud metsloomade arv olnud lugematu.

Üldiselt on kõik Egiptuse kuningad olnud kõvad jahimehed. Nii on kuningas Amenhotep III tapnud oma valitsemise esimese aastakümne jooksul 102 lõvi, ja oma teisel valitsemisaastal leidnud ta kõbres Keneht lühkarja, millest tema ja ta kaaslased hävitanud terveit 96.

Jalgpalli suurvõistlustest.

Jalgpall on suurte masside sport. On kõige hõlpsam tema läbi sadatuhat pääd kokku meelitada. Ainult base-pall, rugby ja poks suudavad temaga päältvaatajate arvudega võistelda, siiski enamuses ikka alla jäädes. Jalgpalli külgetõmbavuse jõud on tema arusaadavuses ja hõlpsas jälgimisvõimaluses. Et näit. poksijate võimistest aru saada, on tarvis juba suurel määral asjatundja olla ja base-palli jälgimiseks on tarvis kogukas määrustik läbi lugeda. Jalgpalli jälgimiseks pole muud tarvis kui paar sõbra sissejuhatavat märkust või mõned väiksed ajalehe sõnumid, ja iga võhik võib juba palli rännakuid ja meeskondade heitlemist kaasaelada. Kõik sünnib väga lahtiselt, avalikult, midagi ei ole varjatud, mille taipamiseks eriliselt ennast pingutada vaja. Palli jõudmine väravapostideni sünnib

aeglaselt ja nähtavate pingutuste läbi, mitte nii kui poksis, kus ainsam välgukiire, tähelepanematu löök vastasele makku võib juba mõne sekundiga põnevusega oodatud matshi lõpetada.

Ka arenenud maitsega päältvaatajat võib jalgpall rahuldada. Temas leidub rohkesti momenta, kus rütmilisest hoost piatsunud jõurikas poos vägevalt palli lennutab, julgelt sõlmitud kokkupõrked vaimustava teravmeelsuse ja kauni kombinatsiooniga lahenduvad. Eriti huvitavad on kaksivõistlused värava all ja kaitsjate ja väravavahi töö; üheltpoolt hoogne dribbling ja petlik sööst, teisalt järeldaaluud tegevus ja eneseteadlik paraad.

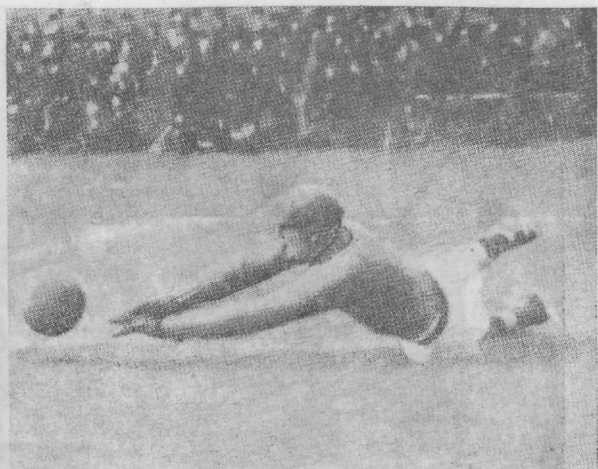
Mõned näited sarnastest kaksivõistlustest oleksid järgnevad momendid, mis võetud Inglis elukutseliste matshidest:

1. Kaitsja lööb lennult vastasajaja käest palli.
2. Kaitsja takistab ajajat momentil mil see värava lööki tahab teha.
3. Palli eemaldamine pikilaskumisega ja selle tabamine sa nal moel.
Hädaohtlik positsioon.

Koomiline löögitakistamine — kaitsja hoiab jalaga vastasajaja löögivalmis jalga

Eriti kaunid on ka väravavahi pikaliheidet nurkadesse sihitud pallide järel, mida juuresolev pilt näitab.

Lõpuks toome ülesvõtted veel mõnest jalgpallikuulsusest nende tegevuses, kelle viimistletud seisandisi meie jalgpallimehi soovitame tähepanelikult vaadelda.

F. Walden, Inglis liidumeeskonna parempoolne ääreaajaja. Kuulus oma dribbeldusoskuse ja kauni löögitehnika poolest. Söödab keskele.

B. Bliss, Tottenham Hotspuri vasakpoolne siseajaja. Kardetavam väravalööja tegevuses.

---

*P. Chayrigués,
kuulus Prantsuse pool-
kaitsja, peletab oma vas-
taseid eeskujulise
pääselöögi.*

---

*D. Alcantara,
Hispaania liidumees-
konna keskajaja, röövib
vastaselt kõrge palli.*

Stuhlfaut,
tuntud Nürnbergi väravavaht likvi-
deerib kriitilise momendi nurgalöögi
puhul.

Läinud aasta esivõistlused.

Eelmistes E. Spordilehe numbrites oleme toonud üle vaateid üksikute sportlaste saavutustest, kirjeldusi mitmesuguste esivõistluste käigust ja märkinud ka vahel, missugune selts mitme punktiga esimeseks on tulnud. Aasta viimases numbris ei ole vist huvituseta korraks pilguga üldiselt kõiki neid esivõistlusi veel silmata, mitte individuaal saavutuste meeletuletamise mõttes, vaid üldpildi loomiseks, seltsivahe- lise paremuse määramiseks.

On ju teada, missuguse huviga üksikutel võistlustel seltsidevahelisi punkte arvatakse ja edustatavat seltsi esikohale püütakse upitada. Seda suurem tohiks üldparemuse selgitamine olla. Imelikult ei ole see küsimus meil aga sugugi elavust äratanud ja püsib täiesti puudutamata. Osalt vist küll sellest, et sarnase paremuse selgitamisel materiaalsed huvid puuduvad — mingit auhinda väljapandud

ei ole. (Seda tuleks mõnele jõukamale mehele soovitada!). Osalt ka vist sellest, et meie sportline tempo üldse väga kiire on ja tagasi ei armasta vaadata, vaid ikka kaugelejuhitud pilguga edasi tormab, vaevalt käesolevaid saavutusi läbedes hinnata. Sellest siis ka ülevaadete puudus.

Kuigi vast üleliigne punktidelugemine väikluse ja narruseni võiks viia, on tal ka oma tähtis positiivne külg — virgutab seltsse suuremat tähelepanu nooremate jõudude arendamise päale pöörama. Mainides punktidelugemist, tuleb tähendada, et meil siin sagedasti tõesti liialdusteni on mindud: lihtsates rahvuslistes võistlustes, kus oma seltsi liikmeid 90% ja võõraid 10% võistlemas, lõpuakordina punktid esile on pörotatud ja rusikaga vastu rinda lüües oma seltsi edukust toonitatud. See ei ole kahtlemata dshentlemenlikkus ja sellest loobumist tuleb tõsiselt soovitada.

Seltsidevahelist paremust võib punktidega ainult esivõistlustel mõõta, kus igal seltsil kõik paremad jõud väljas on, muidu on see ebaõiglane.

On selge, et igasugu rahvusliste ja rahvusvaheliste võistluste andmetega meie seltsidevahelise paremuse määramisel arvestada ei saa ja ainult esivõistlustega peame piirduma, millest järgneva lühida tabeli saame:

Talvesport	Kalev	Sport	Akadeem. sp. kl.	Viljandi sp. üh.	Harku Tasuja	Eestimaa tennisklubi
Kiiruisutamine	—	1	—	—	—	—
Iluuisutamine	1	—	—	—	—	—
Jääpall A. kl.	—	1	—	—	—	—
" B. "	—	—	1	—	—	—
Suusatamine	—	—	—	1	—	—
	1	2	1	1	—	—
Suvesport						
Kergejõustik, üldine	1	—	—	—	—	—
kümnev, tunnij., jne	1	—	—	—	—	—
ujumine	1	—	—	—	—	—
tennis	—	—	—	—	—	1
Jalgpall A. kl.	1	—	—	—	—	—
" B. "	1	—	—	—	—	—
" C. "	—	—	—	—	1	—
	5	—	—	—	1	1
Raskejõustik						
Tõstmine	1	—	—	—	—	—
Maadlemine	—	1	—	—	—	—
Poks	1	—	—	—	—	—
	2	1	—	—	—	—
Kõik kokku	8	3	1	1	1	1

Selgub, et meie kodumaa suurimal spordiseltsil, Tallinna Kalevil, tuntav ülekaal oma vähemate vendade seas on: tema poolt on võidetud tervelt 8 esivõistlust. Järgmisena tuleb V. S. Sport, kellel 3 võidetud esivõistlust ja siis Akadeemiline spordiklub, Viljandi spordiühing, Harku Tasuja ja Eestimaa tennisklubi, igaüks 1 esivõistlusega.

Jagades sporti tema tegevuse iseloomu järel näeme, et tugevam talvespordi selts meil on Sport, tugevam suvespordi ja raskejõustiku (saalisporidi) selts Kalev.

8. OLÜMPIAAD.

O. L.

Balti riikide ettevalmistused Pariisi vastu.

Olümpiaadil esinevad kõik Balti riigid.

EESTI.

Viimasel kolmel nädalal on ettevalmistus edasi nihkunud ainult tehnilisel alal, millel alustus tehtud atleetide ettevalmistuseks. Liitude poolt seati kokku ettevalmistusele tulevate meeskondade nimestikud ja töötati kergesportlaste jaoks välja normid, mida neil kevadel katsevõistlustel Pariisi pääsemiseks tuleb näidata. Otse-

kohese treeningu võimaldamiseks saadi Gonsiori manees, mille tarvitamisega alatud. Sellega on tehniline ettevalmistus hakanud liikuma, treeningu täiesse hoogu minekut meie pikaldase toime juures saab oodata peale pühade järgu möödumist jaanuaris. Siis selgub ka, mida antud võimalused pakuvad ja milles puudust. Selle juures tuleb ka kaalumisele kui tarvilik ja

võimalik on meil asutada n. n. olümpia laager, ühiselukoht, kuhu treeningule täielikuma andumise võimaldamiseks ja treeningu intensiivsuseks olümpiaadi eelsel kuul või paaril oleks kogutud Pariisi läkitatavad mehed. Sarnased olümpia laagrid on korraldatud eelmiste olümpiaadide ajaks Soomes ja tulevad korraldusele Pariisi vastu mujal. Muidugi tuleb selle küsimuse läbikaalumisel meie juures eriti suurelt arvestada laagri kulukuse ja laagri asutamisega seotud raskustega.

Meie ettevalmistuse küsimuse teine ja võib olla tähtsam külg on aineliste ressurside muretsemine. Aineliste ressurside õhku rippuma jäämisel võib tehnilise komitee poolt Pariisi saatmiseks ettenähtud üldmeeskond sattuda rohke sulgede väljakikumise alla. Pääle valu kannataks sellega ka meie esinemise täielikkus, mis praeguste kavatsuste juures on rahuloldav ja sellena teravate nurkadeta.

Rahalise toetuse asjus oleme selle saamise kindla lootuse olemasolu pääle vaatamata ebamäärasel olukorras. Kõige alustõelisemaks on muidugi riigi toetus. Selles ollakse mitmel teisel maal ees. On teada kindlalt tarvismineva summa suurus ja selle kättesaamiseks teele astutud. Ja on lubadus selle saamiseks käes. Seda teistes maades. Meil ei peaks aga saama asuda treenerimisele, mis rohkelt kulukas, ainult oma summadega kui kindlalt teada ei ole edaspidised summad, mis jatkuks ka treeneritavate kohalesaatmiseks ja kohapääl nende üleväljapidamiseks. Selle kindlustuse muretsemiseks keskliidu juure tuleva olümpia komitee moodustusega ja selle tegevuse algusega oleme meie vastuvaidlematult mahajäänud staadiumis.

Kindel on, et meil, s. o. spordiorganisatsioonidel enestel raha Eesti sportlaste olümpiaadile saatmiseks on väga napilt. Selle asjaolu laiema teatavaks tegemiseks ja ressurside saamiseks tuleb esituse eest eestkätt hoolitseval organisatsioonil — keskliidul tõuge anda. Olukord nõuab hädakella löömist valitsuse ja seltskonna toetuse järele.

Tuleb kõige kiiremalte teada saada riiklise toetuse määr. Mujal on saatmiskavadega ja selle täitmiseks tarvilikkude summade äranäitamise esinetud valitsusele. Praegu on summade muretsemiseks käes ülem aeg ja siin tuleb keskliidu tegelelastel ühtki etteheidet oma intensiivsuse kohta vastu võtta. Keskliidu praeguseks juhiks on kapt. L. Tõnson, kelle ettevõtlikkus tunnustatud ja kelle pääle ka

praegu kõige enam lootusi saab panna, et meie valitud 50 sportlast saaks esitada oma värve Pariisis. Selle võimaldamine ei ole muidugi kerge töö, kuid nõue on, et keskliit L. Tõnsoni esimeheks olekul seda teeb ja sellega oma nime tugevalt kirjutab meie areneva spordi kirjadesse.

Ühes riiklise toetuse määra kindlaks tegemisega peab tugevalt organiseeritama ka seltskondline toetus. Meie sport on levinud ja tal on praegu enam kui kunagi varem pooldajaid kõige mitmekesistemates kihtides. Konstateeritud tõsiasi on, et sportliste suursündmustega, milleks praegu on 8. olümpiaad, käib rahvast üle vaimustuspuhang. See on loomulik uhkus ja häätahtlikkus, sest iga spordi pooldaja, kes ise tegelik sportlane ei olegi, on siiski oma hääsoovidega ühes oma värvide — praegu kodumaa värvide eest väljaastuva sportlasega. Seltskonnalt toetuse saamise viisidena on mujal korraldatud ülemaalsed korjandused, näit. Soomes, mis leiab elavat vastutulekut, siis korjandused samaks üldiseks otstarbeks lehtede kaudu, edasi olümpia märgi ja kirjamarkide väljaandmine. Viimased on naaberriikidest Soomes juba väljaantud. Meil aga seisab see praegu punktil, kus ei külmeta ega ka sula.

Ühe aasta alguga on, nagu tähendatud, käes ülem aeg, mille edasikujunemisest ripub kas Pariisis esitab Eestit 5 või 50 sportlast. Kui viimast ei tule ja sünnib esimene, et mitte üldise raha puuduse, vaesuse, vaid asjaomaste leiguse tõttu on Pariisis ainult 5 Eesti võistlejat, siis oleks see tunnistus, et sport on Eestis alaks, mis oma võitude pääle vaatamata üle ei jõua kiratsemisest. Saame aga omale meeldivalt 50-ne meheline esituse, siis toob see juure uusi raskusi. Praegu on meil välja vaated ikka 50-ne mehe pääle, kuid me seisame väga lahtiselt võrdlemisi tähtsa küsimuse ees, kuhu mehi Pariisis paigutada. Nagu teada, asutavad prantslased välismaade võistlejatele „village olympique'i“ (olümpia küla). Kuid selle kohta näeme, et Pariisi väljavaadetega minevad rahvused seda omale soodsaks ei pea ja ei kasuta, nii soomlased, ameeriklased ja mitmed teised on hankinud oma võistlejatele erihooned. Meil kallutakse ka viimase poole, kuid asi jääb viimasele minutile, kuna teistel kontraktid ruumide pääle taskus.

On veel teisi küsimusi, mille kohta meie esinemisel Antwerpenis 1920 a. mehed ütlevad Pariisis peab eduka võistluse võimaldamiseks kõik teisiti olema, kuid

nüüd ei ole aga alustust sellele ümberkorraldusele.

Tehtud töö on tilk.

*

SOOME.

Saadab üle 100 mehe.

Läti „Rigasche Rundschau“ kirjutab Soome ettevalmistuste kohta, et neist on teada ainult vähe ja seda selle tõttu, et soomlased teha oma ettevalmistusi tasa, kuid väga intensiivselt — Ka välismaade lehtedes ei ole teateid Soome kohta, kes tugeva spordirahvusena üks olümpia suurkonkurentidest. Tuleb ütelda, et soomlaste vaikus ettevalmistuste etteteatamiseks ja intensiivsuse ettevalmistuses eneses on õige ja nad mõjuvad olümpiaadil oma saavutustega seda üllatuslisemalt ja mõjuvamat.

Soome ettevalmistustest üldise pildi saamiseks oli käesoleva kirjutajal võimalus vaatleda H. Nordbladi, kes Soome olümpia komitee ja spordi- ja võimlemisliidu juhatusliige ja Helsingi Kisa-Veikot'i (HKV) juhatusliige 1912-ndast aastast praeguseni, mil ta selle seltsi esimeheks. Nimitelt viibis H. Nordblad hiljuti Tallinnas, kus ta Lossmani juures peatus ja viimasega ühes külastas 1. — 2. det. spordi korraldatud maadlusvõistlusi, kus ka intervjuv sündis.

Esiteks rahaline külg. Olümpia komitee soovi riigilt 1 miljon (meie oludega võrdlemiseks see kasvata 9-le, sest 1 Smk = 9 millegiga Em-le). Valitsus leidis võimalikuks 500.000 m. ja on selle summa kinnituseks esitanud parlamendile. Vana raha oli komiteel 400.000 m. (!) millest juba 100.000 m. treenerimiskuludeks väljaantud. Treeningut juhivad Soomes eriliidud, mitte tehniline komitee üldiselt, nagu see meil. Treenerimiskuludeks on sellest 100.000-ndest seni saanud: maadlejad 25.000, kergesportlased 50.000, kuna 25.000 praegu lahtine.

Praegu on käimas korjandus, mis hääd vastutulekut leiab. Väljalaskmisel on olümpia märk, kuna juba väljas on olümpia kirjamärgid, à 1 mk., mille raha olümpia komiteele läheb.

Üldse läheb tarvis tugevalt üle 1 miljoni marga, kuna sellest treenerimiskuludeks läheb 400.000 m. (ligi 4 miljoni E.m.!) Soome ekspeditsiooni üldary tõuseb üle 100. Esitusele tulevad järgmised alad: kergesport 40-ne mehega, maadlus (Prantus- ja vaba-) 35, talisport 12, sellest suu-

satajaid ja uisutajaid mõlemaid 6, ujumine 5—6, sellest hüppajaid 3, ujujaid 2, jalgrattasport 3—4, tõstmine 1 (Eckström). Kui raha lubab, saadetakse 20-ne meheline võimlemismeeskond, muidu läheb aga 4—5 üksikvõimlejat, poksi ei esita, kuna jalgpalli kohta kindlat otsust ei ole tehtud.

Praegu on maksev keeld, et Soomest võistlejaid välja ei lasta sõita. See keeld on selleks, et võistlussõidud katkestavad korrapärast harjutust. Harjutusvõimaluste eest on hästi hoolitsetud. Nii saavad maadlejad pääle harjutuste 2 korda nädalas massaashi. Jaanuaris kogutakse üldiseks nõupidamiseks kokku kergesportlased. Seks ajaks oodetakse Soome jõudvat Ritola't, kes Ameerikas loie Ray'ga edukalt konkureerinud. Ritola esitab olümpiaadil Soomet. Treenerimise võimaldamiseks on väljapaistvatele meestele, näit. Stenroosile, loodud kergendus.

Pariisi sõidavad soomlased oleva kavatsuse järele „Ariadnel“, Balti merel läinud suvel liikunud Soome aurikul, millel nad sõidavad Antverpeni. Võistlejate jaoks on soomlased Pariisist vähe eemal hankinud kivihoone, kuhu ehitatakse Soome vihtlemissaun ja tuleb oma köök. Võistlejate kohta pannakse maksma kindel kord. Nii ei lasta neid näituseks staadionilegi päältvaatama, enne kui tuleb võistleja oma võistluspäev. Seda tehakse selle tõttu, et päältvaatamine enne oma võistlust võistleja peale väsitavalt ja ka närveerivalt mõjub, mis ta oma täisvõime väljapanekut nõrgestab.

Nii H. Nordbladilt ammutatud teated.

*

POOLA.

Tahab väljapanna üle 50-ne mehe.

Poolas on käimas elav korjandus oma atleetide läkitamiseks. Et Poola märk väga kõikuv, peaaegu üle 2 miljoni ühe dollari eest, siis muudetakse korjandusel saadavad summad kohe välisvaaluutaks. Korjandust toimetavad olümpia komitee, spordilehed ja üksikud isikud. Poola spordilehtede numbrid toovad igakord pikad annetatate nimesed read. Muuseas on märkida, et Tallinnas viibib ja meil tuntud L. Lucevicz, kes Poola meistrina oma maal arvatavasti Chamonix's kiiruisutamises esitab, ka Tallinnas on korjanud 25 dollari. Poola korjanduste üldsumma ulatab peaaegu üle

1000-nde dollari, mis 400.000 E. m. ümber. Loodetakse ka valitsuse toetuse pääle, olugi et riigi rahaline seisukord nõrk

Kavatsus on saata uisutajaid talispordis, kergespordis, tennis, laskmises, suuremal arvul ratsutamises (enamasti sõjaväelasi), ujumises, jalgrattasõidus, jalgpallis ja poksis, kokku üle 50-ne võistleja.

Pariisjs esinemine on Poolal olümpiaadidest esimene, kuna Antverpeni olümpiaadist sel ajal Poolas käimasoleva sõja tõttu ei saadud osa võta.

*

LÄTI.

30 meest.

Läti spordiliitudes on käimas kandidaatide väljavalik Pariisi jaoks. Läti olümpia komitee on valitsuse poole pööranud toetuse saamiseks 1.080.000 Läti rubla

(1½ milj. E.m.) suurus. Sellest summast tahetakse tarvitada 900.000 rubla meeste Pariisi saatmiseks ja ülevalpidamiseks ja ülejäänud osa treenerimiskuludeks. Ühes sellega teatavad Läti lehed, et nende tuntum atleet K. Vitthoff (teivashüppaja) Pariisis Läti värve ei kaitse, sest et ta Läti kergejõustiku liidu poolt kui maksetav spordiõpetaja professionaaliks on tunnustatud. Ka talvevõistlustest Chamonix's võtab Läti oma uisutajate ja suusatajatega osa.

*

LEEDUL.

Ka Leedul, kus sport ainult viimastel aastatel arenema on hakanud, on kavatsus Pariisist osavõta. Ja seda mitte üksi kergejõustiklaste, vaid ka jalgpallimeeskonnaga.

Väljamaa valmistused.

ROOTSI

on olümpia komiteele Pariisi lõpuliikvastuse annud, milles teatab, et Rootsi ekspeditsioon tuleb suur 300—350 meest. Sellest talispordilasi 40—50 ja võimlejad 26. Rootsi loodab saatmiskulusid katta 200.000-nde krooniga, mis ligi 20 miljoni E. m.

*

HOLLANDIS

on valitsus Hollandi olümpia komitees valitsenud arusaamatuste tõttu oma toetuse lubaduse ootamatalt tagasi võtnud. Sellega on Hollandi liidud sattunud ebameeldivasse seisukorda, kuna neist ainult jalgpalliliidul on raha oma meeste Pariisi lähetamiseks. Pääle valitsuse toetuse mitteilubamist pöörati kohe üleskutsega rahva poole, millest tagajärgi loodetakse.

*

TSHEHO-SLOVAKKIA.

Tshehid võtavad Pariisist kindlasti osa, kuna nad iseäranis rahuldatud on, et ka nende sokolid Pariisi võimlemisvõistlustest osa võtavad, pääle seda, kui olümpiaadi võimlemisvõistluste kavas tshehide ettepanekul mõningaid muudatusi ette võeti. Suuremal arvul saadab Tsheho-Slovakkia võistlejaid välja ratsutamise ja suusavõistluste pääle. Neist viimastest aladest osa-

võtjateks on peajasjalikult sõjaväelased. Pääle tähtsamate ja seega muidugi osavõtivate spordialade saadab Tsheho-Slovakkia võistlejaid välja laskmises, ujumises, jääpallis ja uisutamises.

*

UNGARI.

Ungaris on liidud tõsiselt samme hakanud astuma atleetide ettevalmistamiseks. Jalgpalliliit on oma kevadiste mängude kava juba kokkuseadnud. Ühtlasi on pööratud tähelepanu mööda kõrvalriikisid laiuli olevate Ungari häade jalgpallirängijate kodumaale tagasivõitmiseks. Nii on kõigile enne 1. veebr. 1924 a. tagasi tulevatele mängijatele kindlustatud otsekohene võistluskõlbulikus igas seltsis, mida nad valivad. Kuna kevademängude pearaskus langeb märtsi pääle — viimane ring on aprilli esimesel pühapäeval, siis on liidul küllaldaselt aega, et ligi 30-nd väljavalitud kandidaati proovida neljal maavõistlusel, mida enne Pariisi peetakse Itaalia, Austria, Shveitsi ja Luksemburiga.

Ka kergespordiliit töötab energiliselt. Ühes sõjaväe ratsutus maneeshis on siseseatud kinnine kergespordi väli. Sesooni lahtisel spordiväljadel alustatakse mai alguse asemel aprilli keskel. Meistrivõistlusi peetakse mõni nädal pääle Pariisist tagasitulekut. Teel Pariisi võistlevad Ungari kergespordilased Shveitsiga.

Samuti esineb Ungari sõudmises. Ujumises on ungarlastel välja saata Sipos, kes spetsialiseerib 200 meetri rinnulujumise pääle. Maadluses saadetakse välja ülemarst Dr. Bela Varga ja Radvany, tennis Götabori võitja Bela von Kehrling.

Suured lootused on Ungaril oma erisõjariista — mõökade — ja siis ka laskmise pääle. 1908 a. ja 1912 a. olümpiavõitja vehklemises Dr. Fuchs treenerib intensiivselt.

*

JUGO-SLAAVIA.

Jugo - Slaavia sportlastest valmistavad Pariisi vastu kõige intensiivsemalt sealsed

Riimitud sportline aastakroonika.

Et avaldada kord veel lugupidamist neile, kel olnud sõjavankri vedamist, lahingute lõõminguid võõrail mail, maha niitnud vastalisi hõipäil, — me vikingile, spordikangelasile, olen võtnud riimikroonika ma käsile. Ei muidu ma küll ole salmisepp, mu raske käele kohane sulg ole ep, tal kohasemad rängad tõstepommid ja meelsamad on hoogsad vommid, mis langvad vastas' lagipähe, kui salmidega seda kõitistada vähe.

Kuid olgu nii. Et puuduvad meil luuletajid, kes pühendaks neil sõnu kõlavaid, mis sündmused on väärind — ma oma käiksed olen kääringid ja pihta hakkann. Alguis hea, kuid lõpeb — seda veel ei tea vaid palun kaeda.

Kõigepealt me satume nüüd aeda, kus külm on tarretanud veel ja hüütakse see liutee. Seal liuglevad nüüd kogud kerged, klaaslibedad on teed sirged ja kriipsud-kraapsud maha jäevad. Seda asjatundjad hoolega kõik näevad ja märkusi nad teevad paberile, iluuisutuse hindamisetalibile. Pistetakse ninad viimaks kokku, vaieldakse, lüüetakse lokku, ja Teder meister — saavutus on see, samuti Leonova ja Hiilop, paarike. Veel väle mees on meister — Bur, kes teistest ikka ees on tuur ja katab kiirelt meetrisajad; kõik saavutused — rekordajad. Veel ohtralt virutakse väikest palli traatvõrkudesse punut golli, kus seda hirmul püüetakse — hokkeyks meil seda hüüetakse. Siin teatud monotoonsus valitses,

kergeatleetid. Talitreening iga kergejõustiku ala kohta on kindlaks tehtud ja kevadel asetatakse Zagrebi suvituskohas Jamoboris olümpia laager. Treeneri eest on hoolitsetud.

Olümpia komitee teeb tööd toetuse saamiseks valitsuselt, kuid kardetakse, et see liiga hilja kätte saadakse Oktoobris korraldatud olümpia päev andis sissetuleku, mis katab 10-ne mehe saatekulu. Olümpia päeval sai suure osavõtu osaliseks spordimanifestatsioon, millest spordi sellid oma liikmetega võtsid osa spordiriietes.

Sport ikka omapead siin talitses ja arvas heaks kõik võidud viia koju, mis tublist halvas nende vastasmeeste tuju. Veel talvespordist nimetan ma suuski, mis olugi, et sport ta pole uuski, meil vaevasel on võtnud vedu, tal lumevaesus röövind edu. Siin tõusivad meil uued tähed, kaugelt mulgikandist mehed, kel tüsedust ja jaksu, et suusakepid lõivad raksu. Need Andresson ja Toonikus ja mitmed teised hunnikus.

Ka raskejõustik, juhtiv ala, on teinud tööd — et nahk on pala. Kes jõuab mäleta kõik neid rekorde, mis tõstjad pildund nagu takutorte. Kui noored nokitsevad Eesti kallal, on vanematel ilma omad vallal. Nii rahvusvahelise tõsteliidu võib ajada Pariisis riidu, kui pommitus veel end'selt jatku et prantsusmehi välja kitkub. Need Neuland, Puusaag, Hallop Saul on vanapagan inimnäol — ei enne kämmal järel anna, kui uut on kirja jälle panna. Ei kohuta neid arvad, summad, nad armuheitmatud ja tummad, — kui kestub edasi nii müra, maakera telje tõstvad ära. Me maadlejad on mehed samast ainest, nad põlvnevad vanast kuulsast mainest, mis ilmakaared kõik on läbistand, kõik ilma tugevamad häbistand. Siin Lurich, Hackenschmidt ju ammu on näidand kuidas seada sammud. On siiski kummaline lugu, et üle lahe naabrisugu, meist veidi ettejõudnud oli, mis süü vist sellest tuli,

et meie maadlejal liig tsirkus armas
ja raha kohe võtma kärmas.
On lõbus küll ja mugav jant,
kuid edu riisub, võtaks tont.
Nüüd tuleb osaga meil leppida,
et enda antud oskusi me naabritelt õppida.
On siiski võimsaid mehi paar,
kel avatud on iga ilmakaar.
Eesotsas väike Pütisepp,
kui saue kallal potisepp,
kõik kuulsusi ta üles otsib
ja jututa neid kokku potsib.

Niipea kui nina pistab päike,
käib müristus ja kole äike —
kõik pallimehed ummisjalu
nahkkuulil andvad hirmust valu.
See paugub väeti, kiunub, mürtsub,
kui kuri koer all taeva turtsub,
et segab jumalate rahu
ja pudiks peksab pilvevahu.
Siin peetaks täis moderni sõda,
kus võit on rõõm ja kaotus häda,
kus terve rahva nimi ripub,
mis iga mees meil kaema kipub.
Pealtvaatajaist on siin rekord,
nii madalam kui kõrgem sort
siin elab kaasa, naerab, nutab
ja kisast-kärast osa võtab.
Meil olnud külas mitmeid rahvaid,
niihästi armetuid kui vahvaid. †
Neist ühed maitsnud mõru kauna
ja teised annud ka meil sauna.
Meid külasthanud Poola pannid
ja kõduneva Saksa vonnid,
meil võidukad old tiblamehed
ja Soome kaodust hõisand lehed.
Üldkokkuvõttes edu suur,
meil tõuseb jalgpallikultuur.
Ei taha ka me parematest vaiki,
kuigi on tülikaks neid maini kõiki.
Eestkätt siin vahva Lassi Gutt,
kes mudas tuustind nagu mutt
ja ikka palli kinni püüdnud.
Siis häiks on ajakirjandus veel hüüdnud:
me Reini, Silbert, Pihlakat,
veel mõnda võimemahlakat —
kui väikest Brennert, Telli, Jolli,
kes toonud mitme võidugolli,
siis Kaarmann, Upraus, Peremees
ja mõnigi veel teine mees.

Nüüd mainin kergespordi mehi,
kellest vaikida mu laul ei tohi.
Need meie hinnatavam „kullafond“,
Käib üle terve mandri nende lend.
Neid kutsutakse lõuna-, põhjakaare
et imetleda nende spordiare,
ja ikka tagajärg on sama
neis leitud konkurendi tugevama,

kellele kõik võidud rabisevad.
Pärast lehed kiitust lobisevad.
Kui kuuldaks — Lossmann, Klumberg — nime
siis voolab rahvast murdu, pole ime —
need erilaadilised tõesti mehed,
sümpaatsed, vahvad, nagu vähed:
üks pillub, hüppab, heidab kuule
ja teine kehastunud muinasluule,
kui raiut kuju, uhke samm
pool-lend, pool-jooks, ja sitke ramm
toob saavutuseks ikka võidu
ja ülevaks teeb kojusõidu.
On ka veel vendi vähemaid,
neil kuulsus' poolest lähemaid,
kui Tammer, Ever, Villemson
kes võite kojutoonud on.

Veel vist on mälestada paras paik,
me Göteborgi rännakkäik,
mis ette võeti juulikuus,
kui kodus laulupidu hoos.
Siis tehti mitmet uhket tempu,
mõnd ninanipsu, vahvat vempu,
kõik võidud puha tähtsamad
olid meie saagiks ehtsamad.
Jäid meitest taha suured riigid
kui kerkisid me pommid, lendsid piigid
ja Lossmann välejalgne pistis plagama,
või Pütsep, Värter mehi matil algsid kobama.
Meist jäivad Ungari ja Norra, Daani,
Holland, Inglismaa, Austraalia, Japaani,
rääkimata Jugoslaaviast, Tsheho-Slovakiast
ja riikast naaberrigist Latviast.
Keda asi rohkem huvitab, on eht
tutvustai siin vastav Spordileht.

Ei tohi unusta veel poksi,
kus mõistetakse vahvalt toksti.
Olgugi et vastne alles ala,
on esiltoonud mitme kauni pala.
On tehtud Soome sõite
ja mälestuseks jagatud knock-oute,
mis vellel olid raske seedi.
Kui püüti tüssata, siis käega löödi
ja auhindadeta tuldi koju —
meil ilmne paremus, ei rikkund tuju!
Me möödunud poksiesivõitlused
olid ägedad ja kaunid heitlused,
kus väljendus talenti, andi
ja poksitulevikul alus panti.

Nüüd aeg mul tõesti lõpetada,
siin mäletseta, õpetada,
sest ennejõulu aeg on kasin
ja avasuul ju ootab trükimasin.
Ma tänan kellel jätkund kannatust
siitsaadik seedida mu vallatust
Häid pühi, aastat lut ma soovin,
Jällenagemist, kuni ma teid jälle loovin!

Vasja.

Spordi- ja mänguabinõude kauplus
Spordiait

Tallinn, Narva m. 19. Kõnetr. 5-59.

Spordi- ja mänguabinõude kauplus
Spordiait

Tallinn, Narva m. 19. Kõnetr. 5-59.

Uued talvespordi moodid.

Jalgpallimehed.

Olgugi, et jalgpall läinud hooajaga meil sai enam harrastatavaks alaks ja meie suurvõistlustel jalgpallimeeste toiminguid jälgis korduvalt 4—5000 silmi, ei ole meil jalgpalli veel ülevoolavuse astmel, vaid ainult kindlaks kujunemisel. Publik on enamalt jaolt jälginud mängu ennast, kuna talle tihti tuntud ei ole väljapaistvamad jalgpallimehed üksikult. Ei minda vaadata üksiku väljapaistva mehe mängu ega eritleta selle võimalikku tehnilist finessi, nii et meil ei ole ka jalgpallimehi ülistavaid laule, nagu näit. Viinis „Täna mängib Uridil“ j. m.

Ka ei võrsu meie jagpallimeeste kuulus meie kergeatleetidega, kes hästi tuntud Euroopas ja austatud kodumaal. Kesk-Euroopas, jalgpalli suurmaadel, on meie jalgpallimehed vähe tuntud. Alles tänava ulatas neist esimene rida Kesk-Euroopasse teate näol, et „Eesti on üllatavalt võitnud Soome 2:1.“

See on senine suurem tegu, mis meie jalgpallimehed näidanud. Soomlastele teeb see nüüd jõulueelgi veel päävalu, kuna „Suomen Urheilulehti“ ühes viimases numbris Soome jalgpalli hooaja ülevaates kaebatakse uuesti kaotust Eestile. Nii on Soome pidanud oma hooaja maavõistlused lõpetama väravatega 14:19 enese kahjuks, kuna seda vahekorda olla pidanud tasakaalu viima Soome loodetud võit Eesti üle. Peab juure tähendama, et Eesti selle vastu on oma hooaja maavõistlused lõpetanud väravatega 11:10 enese kasuks. Ja samal teel edasiminekul on lähemaks kavaks kevadel tingimatult asuda soomlaste uuesti võitmisele. See on esimene ülesanne enne Pariisi.

Allpool on toodud pildid üksikutest parematest jalgpallimeestest. Pildid on spetsiaalülesvõtted „Eesti Spordilehe“ foto Akeli poolt.

August Lass,

Eesti väravat kaitsnud 10-nest seni peetud maavõistlustest 9-sal.

Läinud hooajal eriti kindlaks läinud. On omanud väravahi rutiini. Nii Helsingi-Talinn linnavõistlusel Helsingis attakeeris teda tugevalt Soome tuntud forvard Linna, kuid asjatult. Pall läks kenama lahendusviisina alati üle forvardi pää backile, kuna forvard blameeritult tagasi pööras. Töötab karistuslalal, iseäranis teravalt oli see Varssavis, kus kõik backidest läbiöödnud pallid olid tema. Väravavaht oma palli püüdmise elulise plastikaga on see, kes omab sagedamini publikumilt ovatsiooni ja poolehoidu. See tuleb palli hää püüdmisel, väljahüppel üle forvardite päade nurgalöögi vastuvõtmiseks, mahaviskamisel. Viimasest, kui ulatavuse abinõust, ei saada ka vahelt aru, kuna üks Vene proua — matshide alaline päältvaatja — kaastundmusega tähendas: „Neshtshastnoi, vsjo on padajet!“

*

Arnold Pihlak,

7 korda internatsionaal. Esimene maavõistlus, mis kaasa tegi, oli 1. Soome-Eesti 1920 a. Helsingis, kus mängis paremat half-backi. Sellest edasi püüdnud backina, ja tõusnud tisedamaks oma liinis. Väravaid suurtel võistlustel ei ole löönud, kuid värava pääle löömisest eriti lugu peab. Tahab edaspidi kindlalt hakata mängima forvardit. Nimelt saada forvardit mängides suuremat naudingut mängust, mis avalduda suuremas liikumises ja muidugi

*

Harald Kaarmann,

vana 9-kordne internatsionaal, ühtlasi oma maavõistlustest osavõtu poolest vanem mees liidu half-backi liinis, kus püsib kindlalt selle vasakul tiival. Oma kohal praegu väljaspool võistlust. Kasvu poolest mitte hiiglane, kuid kõva mees, kes kokkupõrgetel naljalt maha ei kuku. Ühe esiomadusena tuleb ta ka kõige porisemal pinnal peetud mängust välja sama puhtate spordiriitetege kui läks. Võtab pääpalle hää õhkuhüppe abil vastu suurematel võimalikkudel kõrgustel. Väravaid löönud seni ühe, seltsi võistlusel Kalev-TJK, kus 30-ne meetri päält lastud pommiga säadis tasakaalu 1:1, mis jäi siis — 1921. a mängu resultaatiks. Lööb oma mänguajal half-backi kohalt tingimata veel 2 väravat juure, millega kätte saab ümmarguse 3-e. Eriti korrektne mees.

*

Bernhard Rein,

liidu kapten tänavusel maavõistlusel Soome vastu, 5-kordne internatsionaal.

Tänavu kuulsuse võitnud keskpoolkaitsjana, missugust kohta — meeskonna selgroogu — täitnud tähelepanu vääriva tublidusega. Varsavi ekspeditsioonil sai pigimütsi, liidu kapteni uue tunnuse, mida praegusel jalgpalli surnud hooajal kodus hoiab,

Ta mängus on eriline pikaldane plastilikkus kõige täpsemate söötude jagamisega. Ainult pommid, mis ta tagant 20-ne meetri päält kui keskpoolkaitsja vastase värava pääle peab tegema, laseb vähe liialt kõrgelt.

Lõbus ja seltskondlik kaasvõitleja. Välismaa jalgpalli mees- tega kõneleb vabalt saksakeelt. Oma meeskonnas hoiab kaptenina mehi mängu ajal südiilt hääs vaimus.

*

Vladimir Tell,

9-kordne internatsionaal, enamkordne liidu tsentri forvard. Alustas hooaega õnnelikult 1. maavõistlusega Leedu vastu, millel oma nimel markeeris 5-st väravast 3. Sama hästi lõpetas ka hooaja, lüües ühe kahest väravast Soomele. Vahe pääl debüteeris ka keskpoolkaits-

jana, kuid sellel kohal peab paremuse jätma Bertil Janssonile (B. Reini hüüdnimi).

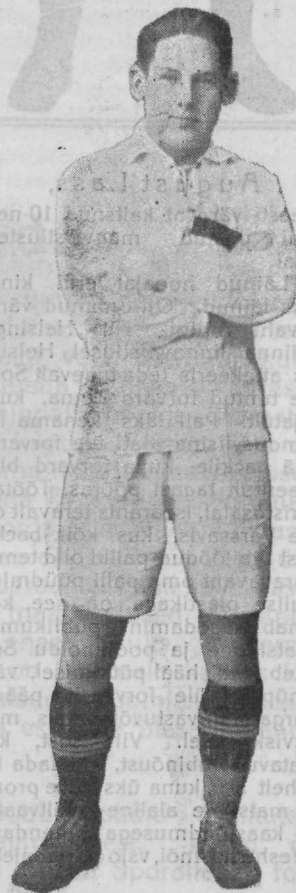
Omab moodsat mängu taktikat hää tehnikaga, kuna otsekohene läbilöövus vähe järel seisab. Lähemaks hooajaks loodetavasti jälle omal edurivi tsentri kohal.

*

Ernst Joll,

ei olnud läinud hooajal iseäralise armastuse osaline, kuid siiski 9 korda internatsionaal ja hooajal teinud 2 suurt väravat: Poola vastu kuivast päästmine ja hooaja maavõistluste viimane värav, mis löödi Soome võrku. Tast loodeti aasta varem tähte vasaku ääreajaja kohale, kuid mees ise tungis sissepoole, kus praegu vasaku siseajaja kohale jõudnud. Püsib praegu säääl, kuigi edasiminevat täienemist ei ole märgata. Mängu iseäraldusena plastilikud käte-liigutused. Hää stoping, kuid ta otsekohese läbilöövuse puudusel kaebatakse ta kohta energia puudust.

*

*

Otto Silber,

7-korda internatsionaal ja sama paljul korral kaptenina vastaskaptenit tervitanud ja pooli soovinud.

Ainuke vanem mängija, kes Meteori ja Merkuuri meestest praeguseni jalgpalli meeste eesrinnas püsinud. Tuleval aastal pühitseb oma 10-aastast palliveeretamise juubeli.

Samuti on „Ott“ see mees, kes 1922 a. enne Soome kümne kahele järelsõitmist ütles need kuulsad sõnad: „Mis seal on, üksteist üheteisme vastu, kera mõistab veeretada igaüks!“

Ta on mängus suur nupukuse voolu eestvõitleja. Palli peab lööma ajuga kõige pinevamalt töötades. Ta oma meetod seisab selles: ootab ja siis tormab otsa, mille tagajärjena ta palli vastase forvardi jalast läbi minema lööb või vastase forvard ta koguka keha otsa nii ütelda „sureb“, kuid on ka kolmandaid juhuseid.

Edasi on Ott ainuke kõva mängumees Tallinna jalgpallklubis.

Mehena tore ja suurte elukogemustega kameraad, kellel asjade kohta kindlad, võib üteld

da, filosoofilised vaated, mida võid kuulata huviga

Sügisel langes ootamatult ohvriks kopsupõletikule, millest välja tuli ja muidugi täiendab end, nii palju kui võimalik, Pariisi tornide nägemise vastu.

✱

Oskar Üpraus,

7-se korda internatsionaal.

Loomult jalgpallile kõige andunud hing. Suure mängu eel saab aru eelseisva tähtsusest ja heldab varakult magama suure tõsidusega matshile vastu

meie poolt 12-ndana. Hilishooajal tegi karjääri mootorina vasakul tiival, seda eriti Varsavis, kus ta tõusis populaarsemaks ja kardetavamaks Eesti jalgpallimeheks

Seltsimehena on ta ehtne sportlane ja omavahelises läbikäimises võrdluseta naljatilk. Muuseas laulab põnevaid oma komponeeritud (viis ja sõnad) laule, mängib suupilli, teeb fookus-pookuseid ja nutikas mõistatuste pääle.

✱

Volde mar Rõks,

2 korda representatiiv Tallinna eest.

Enne lühikestemaade jooksja, 1922 a. sügisel esimest korda A klassis Kalevis, tõusis tänava esile kui Kalevi silmapaiste väravakütt: Norden; Nordvestile 2, Riia jalgpallklubile 2, Riiale mõlemd 2. Teist korda Tallinna eest representatiiv Helsingi vastu, kus ta väravalõõmisega juuksekarva võrra hiljaks jäi. Praegu lootusi ka internatsionaaliks pääsemiseks, olgugi et hooaja lõpul mingipärast hellaks läks.

Kena mees, 23 a. vana. üliõpilane. *Half-volley.*

vaadates. Võidu puhul rõõmus, askeldab oma klubi värvidesse riietud titega, lööb hundiratast ja surub teistel väravalööjatel kätt. Seega suur suurtükk, seda enam seltsivõistlustel. Kui pall jalale tuleb, siis on ta „klappidega“ kas väravas või . . . taevas. Kange ka pääga sisse lööma (2 väravat Legiale), nii et pää sellest ähvardas minna läikima. Nüüd lokiide sagedasel niitmisel on ta taimestik tugevalt tihenend. Väljamaal oli võimalus teda päältvaatajana — piirimehena näha võistlusel Vilno-Tallinn (1:2), kus oli sedavõrd kaasakistud, et palju ei olnud oodata ta sekka löömist

JALGPALLI KROONIKA

JALGPALLIMÄNGIJAD KOHTUS.

Kevadesoonil juhtus Budapestis võistlusel ÜTE — MAC õnnetus, kus MAC paljukordne internatsionaal Bodnar kokkuloõmised Fogl'iga oma jala murdis. Vahekohtuniku seletuste pääle põhjenedes ei karistanud liit Fogli. Kuid politsei jatkas omalt poolt uurimist, nii et Karl Foglil nüüd lõpuks kohtus tuli vastust anda. Raskelt kaaluv Fogli vastu oli kohtuarsti tunnistus. Bodnar ise seletas, et ta oma elus seni kunagi ei ole tarvitanud säärekaitsjaid, kuid sel mängul kandis ta neid, sest mängu eel olid liikumas kuulused, et Bodnari kehaline terveolek mängus seista. Kohtuniku küsimuse pääle vastas ta veel, et ta ülemist ei tunnistanud mitte isikliku viha tõttu, kuid ta tahab Ungari jalgpalli sporti toorenemise eest päästa. Kahjutasu saamisest ütles Bodnar end ära, kuid kohtuniku mõistis Foglile raske vigastuse tegemise eest 120.000 Ungari krooni peaja 1000 krooni kõrvaltrahvi.

INGLANE OMA JALGPALLIST.

„Athletic News'is“ kirjutab Inglise parem jalgpallikriitik hiljutise maavõistluse Inglise-Belgia järele järgmist: „11-ne päevaga on meie 11-nel (meeskonnal) ettetulnud, et iirlastelt lüüa saime (2:1) ja belglaste vastu rahul peame olema otsustamatuga (2:2). Mängul belglastega anti meie kahjuks 11-meetrit. See juhtumine on plekiks Inglise spordiplagule. Belglaste vastu võisteldes pääsis meie meeskond veel viimasel minutil saavutatud väravaga Sellest saab kontinent mulje, et inglaster enam ei ole seda mängujõudu, mis neil oli varemalt ja et belglased ainukesed ei ole, kes meiega tasakaalus võivad võistelda“.

I. F. C. NÜRNBERGI LÜÜASAAMINE.

Lõuna-Saksa kuulsa I. F. C. Nürnbergi ja Nürnberger Fussballvereini hiljutine kohtamine oli sensatsiooniline nii oma resultadi kui ka mängukäigu poolest.

Võistluse pilt oli järgmine: Mõlemas laagris suurvõistluse meeleolu. Väljamüüdu maja. Mõlemal pool paremad koosseisud. Vähe nõrk vahekohtunik muretseb närvikõdi eest. Sinistel, s. o. Nürnberger Fussballvereiniil on alglõök. Pall lendab kohe vasaku ääre kätte, kes ta kõva jookuga alla viib ja hästi tsenderdab, kaitset ei ole kohal ja 5 meetri päält lüüakse Stuhlfautile pidamatult 1:0! Nii löödi värav, ilma et ükski vastane palli oleks puutunud 20 sekundiga. Ülejäänud 89 m. 40 sek. kujunesid täielikuks surumiseks F. V väravasse, kuid oma hää mängu pääle vaatamata ei saanud I. F. C. vastase elavast müürist läbi ja nii pidi I. F. C. Nürnberg selle mänguga vastuvõtma oma esimese kaotuse käesoleval hooajal.

BRASIILIA ASEMELE HAMBURI.

Kontinendi spordilehtedest käis hiljuti läbi teade, et Spielvereinigung Fürthi paremad mängijad Lang ja Knaupp on läinud Lõuna-Ameerika. Nüüd tuleb aga teade, et mehed „teepääl“ pidama on jäänud ja nimelt Hamburi, kus nad Saksa meistri Hamburger Sportvereini lahtiste käte vahele on langenud. Sama teed Hamburi on läinud ka hiljuti Saksa internatsionaal Risse (Düsseldorf). Ülemaltoodust on näha, et tee Fürthist Brasiilia ei ole sugugi nii lihtne.

HOLLANDI — SHVEITS

on seni pidanud 4 maavõistlust tagajärgedega: 2:1 Shveitsi hääks, 2:0 Hollandi, 5:0 Sveitsi ja nüüd Amsterdamis 4:1 Hollandi hääks. Viimasel võistlusel oli päältvaatajaid 30.000.

PÕHJA-SAKSAMAA — BERLIIN

võistlesid Berliinis. Esimesel poolajal juhtis Berliin 2:0, 81. minutil lööb Põhja-Saksa 2:1 ja lõpuminutil selgest off-side'ist 2:2, et võistlus pokaali pääle, siis tuli pikendus. Kohe pikenduse algul löövad põhja-

sakslased oma hääks kolmanda värava — jälle puhtast off-side'ist, kuna vahekohtunik on pimedusega löödud. 5-ndal pikendusaja minutil löövad põhjasakslased torealt neljanda värava, mida aga päältvaatajad berliinlased välja ei kannata ja protesteerides väljale tormavad. Saadakse siiski jätkata ja 11-meetri löögist teevad põhjasakslased oma hääks viienda värava. Lõpuresultaat seega 5:2 Põhja-Saksa hääks. Nii lõppes mäng, mis Berliinile algas hiilgavalt, kuid ohvriks langes vahekohtuniku võimetusele.

Ootamatusena kinnitasid aga põhjasakslased hiljem Hamburis mängul Hamburgi — Berliin oma võitu veel suuremalt — 6:2!

AMEERIKA ÜHISRIIKIDE JALGPALLI-MEESKOND

võtab tuleval aastal Pariisis esimest korda osa olümpia jalgpalli turniirist. Olümpiaadist osavõtu järele võistlevad ameeriklased veel mitmes Euroopa riigis. Üksi Rootsis on ameeriklastel ettenähtud 10 võistlust, pääle selle peetakse läbirääkimisi maavõistluste pidamiseks Daani ja Norraga.

INGLISMÄAL

oa võistelnud Cambridge University — Cambridge Town 4:4 ja Oxford City — Oxford University 5:2. Millal meil võistleb Tartu University — Tartu City'ga?

Uued talvespordi moodid

MITMESUGUST

UUS NIMI EESTI MAADLEJATE SEAS
on Ventsel, kes hiljuti Kristiaanias sp.-s. Ornulfi 30. a. juubelivõistlustel esines ja sääl sulgkaalus Pütsepa järel teise koha omas. V. on küll 10 aastat Norras elanud, kuid on Eesti alam ja räägib Eesti keelt puhtalt. Norras on ta hää kuulsusega maadleja ja võitis viimastelgi võistlustel vastaseid kergelt, nende seas ka läinud aastast Norra meistrit kergekaalus, kes neil võistlustel esines sulgkaalus.

Pütsepa käest sai ta küll seljakaotuse 3-minutilise tormamise järele, kuid Pütsepa arvamise järele on V. tugev mees meie kodumaal kohaloleva sulgkaalu juure.

Peab asetama küsimuse, kas Ventsel ei ole mees Pariisi jaoks, sest näib, et mööda ilma laiali olevate eestlaste seas hakkab tõusma häid spordimehi, kes praegu on meil minatüüris samaks mis Ritola näituseks Soomele.

*

RICHARD RAU,

Saksa vana meisterjooksja lühikestes maades, on oma jalavigastusest täiesti paranenud ja hakkab olnud pika vahe järele jälle võistlema. Treeningjooksul on ta juba Dünkeri löönud.

*

ARNE BORG MAAILMAREIS.

Rootsist tulnud teadete järele on Arne Borg sõitnud Austraalia, kus ta osa võtab Austraalia ja Uue-Meremaa meistrivõistlustest ujumises. Tagasisõidu võtab Borg ette Ühisriikide kaudu. Ujumisfenomeni Borgi tagasisõidmist Rootsi oodatakse aprilliks, mille järele ta ettevalmistusi alustab Pariisi vastu.

*

JÄRELTEGEMISVÄÄRT!

Nürnbergi Fussballverein on kooli-kohustuslastele lastele annud vaba sissepääsu seltsi väljal peetavatele mängudele. See luba on noorte poolt sääl suure vaimustusega vastuvõetud. „Sportblatt“ tä-

hendab sel puhul, et kes noorsoo omale võidab, selle päralt on ka tulevik ja ka teistel seltsidel tuleb selle pääle mõtelda.

*

BATTLING SIKI,

Carpentier võitja, on Ameerikas oma suguvonnalt neegrilt Kid Norfolkilt lüüa saanud. Norfolk võitis 15-ne roundi järele punktidega.

*

SPORDIKIRJANDUSE PRODUKTSIOON.

„Sportblatti“ teate järele on Saksamaa tänavu enam spordiraamatuid produtseerinud kui Inglis-, Prantsusmaa ja Itaalia kokku.

*

INGLIS-AMEERIKA MAAVÕISTLUS KERGEJÕUSTIKUS.

Pikkade läbirääkimiste järele on kokkulepitud, et see peetakse 19 juulil 1924 Londonis. Inglise presse annab sellele sportlisele suursündmusele ka suure poliitilise tähenduse.

*

SPORDIMÄRKE SOOMES

on 1916—1923 a. jooksul väljaantud: 71 esimesejärgu, 633 teise- ja 569 kolmanda järgu märki. Nagu teada, on spordimärgi sissesäädmise meil praegu teoksil.

*

KERGEJÕUSTIKUVÕISTLUSI SOOMES

on läinud hooajal peetud 72, neist 5 meistrivõistlust kergejõustiku aladel, 9 rahvusvahelist ja 58 rahvuslist.

*

ÜLE 200 KM. TUNNIS MOOTORRATTAL.

Filadelfias on mootorrattasõitja Red Wolwerton saavutanud tunnikiiiruse 206, 860 km. Korviga rattaga sõitis W. tunnis 181,940 km.

LIITUDE TEATED

Seega teatab Eesti Kerge-, Raske- ja Veespordi Liidu juhatus, et võistluskõlblikkuse ja esitamise määruste § 10—16 tunnistatakse asemikkude kogu volitusel 1-st jaanuarist 1924 a. maksusetaks ja alljärgnevad muudetud §§ 10—17 samast ajast pääle maksma hakkavad.

VÕISTLUSKÕLBLIKKUS JA EDUSTAMINE.

§ 10. EKRAVELIIDU ja temale alluvate seltside poolt korraldatavatest võistlustest võivad osa võtta ainult võistluskõlblikud sportlased.

§ 11. Et võistluskõlblik olla, seks peab eesti sportlane olema:

a) asjaarmastaja,

b) EKRAVELIITU kuuluva seltsi liige ühes õigusega teda edustada ja

c) EKRAVELIIDUS registreeritud.

§ 12. Registreerimist toimetagu sportlane edustatava seltsi kaudu registreerimislehte (blank vorm A) täites ja isikliku allkirjaga varustades. Esitatud teateid kinnitavad edustava seltsi esimees ja sekretär oma allkirja ja seltsi pitsatiga. Registreerimismaksu Mk. 10.— sportlase pealt lisatagu lehele juure.

§ 13. Sportlane edustagu üleüldistes võistlustes võistlejana ainult ühtainust seltsi, mis selles maakonnas töötab ja sinna maakonda kuulub, kus tema asub.

§ 14. Sportlasele on lubatud üle minna ühest seltsist teise ja edustada seda kui EKRAVELIIDULE on esitatud:

a) tunnistus seltsi poolt, et ülemineja temale läinud aasta liikmemaksu ja igasugused rahalised arved täiesti on õiendanud ja

b) kirjalik teadaanne (blank vorm B), kus ülemineja teatab, missugust seltsi tema mõtleb edustada, ja kui sellest teatest on kolm kuud möödunud.

§ 15. § 14 nimetatud aja jooksul on sportlasel võistlemine keelatud, väljaarvatud seltsi omavahelistel võistlustel.

Märkus: üleminejale on lubatud kohe, ilma kolmekuulist ülemineku tähtaega arvesse võtmata võistelda:

a) asupaiga vahetamise puhul ühest maakonnast teise.

b) eriseltsi asutamise puhul, kusjuures ülaltähendatud väljavõte on maksev kolme kuu jooksul uue eriseltsi EKRAVELIITU astumise päevast arvates ja

c) seltsi likvideerimise ning tegevuse lõpetamise puhul, kui see seaduslikult jõusse on astunud.

V. Resev-Resel
Toompüestee 19, Tallinn.
Kõnetraat 20-19

Soovitab: jalgpalle, jalgpalli saapaid, basket- ja volleypalle, võrke, rekete, tennispalle, kettaid, odasid, kuule, trikoosid, naelkingi ja igasuguseid spordi ja võimlemise abinõusid.

Esitajad:

Pärnus,	võiml.	õp. F. Nordgren,
		Lõuna tän. 14.
Rakveres,	„	K. Lieberg,
	„	Tartu tän. 5.
Kuressaares,	„	Elmik, gümn.
Viljandis	„	Pihlak, „

§ 16. Väljamaal võisteldes olgu sportlasel EKRAVELIIDU lubakiri kaasas, kusjuures nädala jooksul peale võistlusi edustatava seltsi kaudu tagajärgede aruandega esinegu.

§ 17. Eelmiste määruste täitmise järgi valvab EKRAVELIIT.

§ 12 täienduseks teatab liidu juhatus, et seni liidus registreeritud sportlastele väljaantud liikmekaardid kaotavad maksvuse ja kõigil sportlastel, kes võistlustest

tegelikult osa võtavad, tuleb end uuesti registreerida. Registreerimislehed (blank vorm A) nõutagu edustatavast seltsist ja registreerimismaksu Mk. 10 — tasub sportlane edustatava seltsi kaudu, registreerimislehele juure lisades.

Registreerimata sportlastele on võistlustest osavõtmine keelatud.

Liidu esimees J. Kauba

Sekretäär J. Villemson.

E. S. S.
KALEVI EINELAUD
 TALLINN,
 GONSIORI TÄN. 4.
 Sportlaste nõuetele
 vastav söögisaal.
 MAITSEVAD ja TOITVAD
 SÖÖGID VÕIMALIKULT
 ODAVATE HINDADEGA.
 Teenimine kiire ja korralik.
 Einelauapidaja
A. Reisberg.

1923 a. Tallinnas, Tartus,
 Viljandis
 kroonitud kõrgama auhinna
 Suure Kuldaurahadega
Rudolf Anderson'i
 Baltiskis, Peetri tän № 11.
 Telef. 19.
 wõistlemata kõrges headuses
KARBI-KILUD
 Ostmise juures palun tähelepanna: Minu firma kilud on
 ainult kollastes karpides.
 Nõudke ainult kollane karp.

Spordisaapa vabrik

JULIUS UGUR

Tartus, Tähe tän. 64.

Soovitab :

võimlemiskingi,
jalgpallisaapaid,
tenniskingi,
jahisaapaid,
jooksukingi.

Eriala :

saapad vigastatud jalgade
jaoks.

Kõige parem sõber sportlastele

on

shokolaad,

sest tema on sportlastega ühes enne ja pärast

--- wõistlust, kui ka wõistluse ajal. ---

TARVITAJAD!

Kas olete järelemõelnud, et ostes kaupu erakauplustest, Teie vabatahtliselt annate suure osa oma sissetulekust üksikute rikastamiseks?

Ainult siis on Teil võimalus majapidamises kokkuhoida ja kõik kasu elatustarbete ostust omale saada kui lähema tarvitajate- ehk majandusühisuse liikmeks astute ja kõik kaubad oma ühisusest ostate.

Ühistegelised ettevõtted on aidanud kaubahinnad allasuruda ja on alati valvel, et neid keegi ebaloomulikult kõrgendada ei saaks.

Ühisustele muretseb kaupu peajasjalikult otse valmistajatelt ühisuste oma suurkaubandusline ostu-müügi, oma tööstuse ja nõuande keskkohas

Eesti Tarvitajate Keskühisus

Tallinn, Viru värava puistee 15.

LAURI PIHKALA

SPORDI ÕPETUS

on ainsam ajakohane spordiõpetus Eesti keeles. „Eesti Spordileht“ № 9 kirjutab raamatu kohta muu seas: Liit on sellega (Spordi õpetusega) meie kergesportlastele treeneri soetanud, hoolika ja asjatundliku juhataja, kes sportlase spordi tehnika saladustesse viib ja teed suursaavutustele avab.

Raamat on saadaval kõigis paremates raamatukauplustes. Pealadu Eesti kerge-, raske- ja veespordi liidu büroos, Tallinn, Gonsiori tän. 4.

Eesti spordi kalender V. 1923/1924

on täielikum spordi aastaraamat ja annab ülevaate kõigist läinud aastastest saavutustest. Sisu kaunistavad hulk illustratsioone meie parematest sportlastest. Lõpuks kõigi kodumaa spordiseltside andmed ja aadressid ning uuemad rahvusvahelised kümnevõistluse punktidearvamise tabelid.

Saadaval kõigis paremates raamatukauplustes. Pealadu Eesti kerge-, raske- ja veespordi liidu büroos, Tallinn, Gonsiori tän. № 4.

A.S.
BALTI SPORDIRIISTADE
VABRIK, TARTUS.

KONTOR:
AURULAEVA TÄ'N. 1,
TEL: 187.

LADU:
RÜÜTLI
TÄ'N. 9.

Tarbeid
Tali- & suvespordiks,
vefiklemiseks,
võimlemiseks.

TÄIELIK VÕIMLEMISSAALIDE SISSE
SEADMINE NÜÜDISAJA NÕUETE-
KOHASELT. EELARVED JA PLAA-
NID SAADETAKSE SOOVI PEALE.

ESITAJA TALLINNAS:
O-Ü. „ESTO“, PIKK TÄ'NAV 47, TEL: 10-02.

Talispordi tarbeid

suures valikus
alati ladus.

„ESTO” TALLINN.

PIKK TÄNAV 47. TEL: 10-02.